

Све ближи циљу, а све дуже одуговлачење надлежних институција

ЋУТАЊЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ

Док је администрација нема, проблеми се роје. Суочени са изјавама највиших државних званичника како никада државне финансије нису боље стајале, с правом постављамо питање: Када је већ тако, шта се чека са законитим увећањем војних пензија за 11,06 одсто?

Дубоко смо загазили у осму годину од како упорно доказујемо да закон треба применити на све оне на који се те обавезујуће одредбе односе. Све је постало јасно, све је чисто, како је било на самом почетку примене прописа. Ванредно усклађивање пензија које су добиле и категорије пензионера што су имале значајније већа примања од војних пензионера, није примењено само за војнопензионерску популацију. Надлежни судови су рекли своје, мада им је неко од чиновника стално постављао „клипове у токове,“ јер уместо да се поступци окончају у разумном року, како се и очекивало, јер је случај једноставан, они су одуговлачени, па прекидани, уз више наводних консултација судија, као да је реч о замршеном случају, у коме се не разазнаје шта је шта и када ће се стићи до правоснажне пресуде.

Кажу да је теорија завере нешто што прати овај народ. Писцу ових редова се догодило да је недавно упознао судију Управног суда. Та правосудна институција заправо била је најјача кочица у остваривању законом утврђених права војних пензионера. Да није честитих судија у Уставном суду Србије, ко зна, ни данас можда не би тај суд (Управни суд) поништио решења надлежног органа Републичког фонда ПИО. У слободном разговору судија (Управног суда) рекао је да је до одуговлачења судских процеса долазило под утицајем државних чиновника. А знамо добро да је судство независно!

Пошто је Управни суд био обавезан да поништи решења Републичког фонда ПИО, што је и учинио, поново РФ ПИО опструише ситуацију, јер мада су прошли сви законски рокови, позитивних решења нема ни од које. Да ли се то РФ ПИО неоправдано поставио изнад закона? Да ли је поново неко од чиновника државне администрације умешао прсте? Нека одговори остану за размисавање. Тек Удружење војних пензионера је пре више месеци поднело кривичну пријаву против директора РФ ПИО, који би морао да поступи по пресудама Управног суда и да почне са доношењем позитивних решења онима који су тужили због закинуте пензије. Финале свега је поновно именовање те особе за директора РФ ПИО. Откуд то да држава награђује оне који крше закон везан за основну делатност институције на чијем је челу? Одговор може да буде само један. Истовремено, на постављена питања Удружења војних пензионера Србије колико је до сада корисника војне пензије наплатило закинути део месечних принадажности, и потом ургенције, РФ ПИО не одговара. Народ би рекао: Ћути к'о заливен. Да

ли то Србија има државу у држави? Може ли нека институција, макар која била, да се стави изнад закона и Устава?

У парничним поступцима ситуација је повољнија. Мада прилично успорено, доносе се позитивне пресуде. Део војних пензионера, а информације и процене се крећу од 600 до близу 1800 особа, наплатило је ту разлику. Зашто директор РФ ПИО то држи у тајности у односу на војне пензионере, а није реч о поверљивој информацији није нам познато. Да ли иза тога стоји чиновник?

Тренутно уско грло у парничним поступцима представљају другостепени судови, јер после првостепене пресуде основних судова, РФ ПИО се обавезно жали, наводећи аргументацију коју је, као неосновану, одавно одбацио Уставни суд Србије. Поново правду кочи РФ ПИО. Да ли ће директор РФ ПИО у наредном периоду бити унапређен, остаје да се види.

Удружење војних пензионера Србије позивајући се на законе и подзаконска акта принципијелно, систематски и упорно, наводећи правно ваљане чињенице и позивајући се на одлуке и пресуде надлежних судова, реагује према надлежним државним органима и домаћем правосудју. Најчешће су ти дописи наилазили на зид ћутања. Зашто?

Када се, на пример, Удружење обратило Министарству правде захтевајући да судови поступају по поднетим тужбама, то јест да се изјасне а не да предмете држе дубоко завучене у фијокама, оданде је стигао одговор, парафразирајући, да то није у надлежности Министарства правде, то јест да би могло да се тумачи као притисак на судове. Па у чијој је надлежности дељење правде, ако није у надлежности Министарства правде. Ко треба да одреди рокове, ко да контролише рад судова? Нисмо, дакле тражили, да пресуђују овако или онако, већ да објективно и часно примене закон.

Крајем прошле године на седници Народне скупштине Републике Србије председник Владе Републике Србије Алакесандар Вучић најавио је да ће овај двогодишњи проблем (усклађивање војних пензија за 11,06 одсто) коначно бити решен у што краћем року, по могућству до краја ове године. Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин, на радном састанку са представницима овог Удружења, одржаном 12. марта 2015. године, изјавио је да ће ускоро пензије бити усклађене по закону и отпочети њихова исплата, а да Министарство финансија утврђује висину и предлог модалитета исплате дуга. Од тог састанка прошло је више од два месеца, а ништа није реализовано. Очекивало се да ће се то догодити за неколико дана, али ево

ускоро ће и три месеца, а у решавању тог горућег питања око 40.000 војних пензионера и њихових породица, није се много одмакло.

Због нерешавања законом утврђених права тренутно се војни пензионери налазе у својеврсном вакууму, што значи да су дискриминисани. Јер да тако није, држава би само једним потезом могла да докаже да су и војни пензионери равноправни грађани, а не они друге категорије. Исплате увећаних пензија могло би отпочети већ за неколико дана. Само да је добре воље међу чиновницима. Само да се нађе неко ко ће да испуштају законе.

Сведоци смо непрестаног атаковања на стандард грађана, посебно војних пензионера. На удару су нарочито они који живе у Београду. Најпре је субвенција на комуналије, онима који су часно и професионално учествовали у одбрани од агресије НАТО-а 1999. године, смањена за читавих 30 одсто. Уследило је драстично увећање пореза на имовину, то јест на откупљене станове, којих се држава решила да би избегла трошкове средњорочног и дугорочног одржавања. Ових дана на адресе оних који су ослобођени плаћања пореза на оружје, стигла су решења да хитно уплате порез за 2015. годину. У апотекама је све мање лекова, па људи да би физички опстали морају да их купују. У продавницама на сцени је пузајуће увећање цена. Поскупело је грејање. Газде повећавају кирије, пребацујући терет инфлације на подстанаре. Ускоро се очекује поскупљење електричне енергије...

Незадовољство војних пензионера и њихових чланова породице, по свему судећи, достигло је кулминацију. Све је већи број оних који заговарају масовни излазак на улице како би се покренуло праведно решавање нагомиланих проблема. Када догори до ноктију, онда може неко да предузме и нерационалан потез.

Док администрација ћути, проблеми се роје. Суочени са изјавама највиших државних званичника како никада државне финансије нису боље стајале, с правом постављамо питање: када је већ тако, шта се чека са законитим увећањем војних пензија за 11,06 одсто?

Знамо да је Влада Републике Србије формирала радну групу у којој су ресорни министри са задатком да предложе модалитете исплате војних пензија. Зар је проблем да се о временским терминима за решавање овог проблема обавесте они који су највише заинтересовани, то јест војни пензионери. Зар то представља било какву тајну? Засигурно не!

У кулоарима се већ прича да Влада Републике Србије ради на предлогу закона, према којем би се дуг према војним пензионерима претворио у јавни дуг. Према садашњем законодавству, тај закон би, ако га усвоји Скупштина, могао да се примени само на оне кориснике војне пензије који нису поднели тужбу. За све војне пензионере који воде управни и парнични судски поступак проблем се решава окончањем судских поступака.

Очекујући да и војни пензионери остваре право на ванредно усклађивање месечних принадажности за 11,06 одсто, као што се то догодило са више од 1.700.000 пензионера, констатујемо да држава не може бити према једнима мајка, а према другима – маћеха.

Звонимир ПЕШИЋ

Ново обраћање председнику Владе РС Александру Вучићу

ДА ВЛАДА ДОНЕСЕ ЗАКОНИТУ ОДЛУКУ

Уези са остваривањем права на усклађивање војних пензија за 11,06 одсто Председник УВПС Љубомир Драгањац упutio је писмо (19. маја) председнику Владе Републике Србије Александру Вучићу следеће садржине:

„Војни пензионери већ преко седам година настоје да остваре законом гарантована и одлукама Уставног, Управног и Врховног касационог суда потврђена права на ванредно усклађивање пензија за 11,06% од 01.01.2008. године.

На седници Народне скупштине Републике Србије одржаној 22. децембра 2014. године најавили сте да ће овај дугогодишњи проблем коначно бити решен у што краћем року, по могућству до краја ове године.

Према незваничној информацији којом располажемо, Влада Републике Србије је формирала комисију од ресорних министара са задатком да предложи начин решавања овог проблема.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин, на радном састанку одржаном 12. марта 2015. године са представницима овог Удружења, изјавио је да ће ускоро пензије бити усклађене по закону и отпочети њихова исплата, а да Министарство финансија утврђује висину и предлог модалитета исплате дуга. Од тог састанка прошло је више од два месеца, а ништа од тога није реализовано.

Републички фонд ПИО је био у обавези да у законском року поступи по пресудама Управног суда, то јест донесе нова на закону заснована решења, али и даље игнорише те пресуде и не поступа како му закон налаже.

Удружење војних пензионера Србије се у више наврата обраћало ресорним министрима, па и Вама, ради законитог разрешења овог проблема, али без икаквог резултата.

Велики број војних пензионера, поред управног поступка, повео је и парничне поступке за наплату дуга. Донет је велик број правоснажних преуда, од којих је више од 600 реализовано.

Због непоступања државних органа по закону и одлукама надлежних судова дошло је до озбиљних негативних тензија код војних пензионера и чланова њихових породица, које је све теже контролисати. Удружење војних пензионера Србије настоји да овај проблем решава искључиво преко институција система, чему за сада успева, али је неопходно да Влада Републике Србије што пре донесе закониту одлуку о исплати предметног дуга и о томе обавести оштећене војне пензионере. У противном, јавни протести оштећених се не могу избећи.

С обзиром на сложеност проблема и његово вишегодишње нерешавање, очекујемо да примите на разговор делегацију Удружења војних пензионера Србије“

Ургенција за доношење одлуке о приоритетном решавању уставне иницијативе

ОЗБИЉНО НАРУШЕН СТАНДАРД ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Председник УВПС Љубомир Драгањац упutio је писмо председнику Уставног суда Суда Србије госпођи Весни Илић Прелић. С обзиром на значај, писмо преносимо у целости:

„Удружење војних пензионера Србије је, које заступа адвокат Милорад Вукосав, дана 26. новембра 2014. године поднело том суду, а на основу члана 168. став 2. Устава Републике Србије, Иницијативу за оцену уставности Закона о привременом уређењу начина исплате пензија, 01/Број 364-1 од 26.11.2014. године, са предлогом доношења привремене мере.

Удружење се обраћа у име око 42 000 војних пензионера и око 30 000 својих чланова, којима су умањене пензије поменутим законом, па управо због те чињенице дајемо себи за право да се обратимо Вама са захтевом за доношење одлуке о приоритетном решавању Уставне иницијативе, имајући при томе у виду да се озбиљно нарушава имовинско стање наших припадника.

Како сагледавамо и у потпуности разумемо чињеницу да је тај суд оптерећен многобројним предметима, тако сагледавамо и чињеницу да постоји посебна, законом предвиђена процедура за решавање ове Иницијативе.

С друге старне, када се има у виду да је у Иницијативи предложено доношење привремене мере, налазимо да је тај Суд дужан да барем у овом сегменту без одлагања – одмах одлучи о том предмету.

Из изнетих разлога налазимо да је наш захтев за приоритетно решавање барем дела ове иницијативе у свему оправдан и због тога очекујемо решење по предлогу“.

Заједничко деловање удружења која окупљају војне пензионере

СЛОГОМ ДО ЦИЉА

Узгради Дома ВС у Београду, на иницијативу и у организацији Удружења војних пензионера Србије, 25. маја одржан је први састанак представника регистрованих удружења која окупљају војнопензионерску популацију. Они су разговарали о томе шта све треба учинити да би наступали усаглашено и јединствено, а односи се на горуће проблеме корисника војних пензија и чланова њихових породица. На скупу су представници удружења и асоцијација обавестили једни друге о активностима којима су заокупљени и проблемима с којима се сучељавају. Највише времена „потрошено“ је на актуелну ситуацију везану за остваривање права на ванредно усклађивање војних пензија за 11,06 одсто. Овлашћени представници више удружења и асоцијација разговарали су о здравственој заштити породица војних пен-

зионера, стамбеним и свим другим проблемима који их тиште. Састанак којем је уводно излагање поднео и председавао му Љубомир Драгањац, председник УВПС, протекао је у веома конструктивној атмосфери, уз уважавање саговорника и изнетих аргумената. У многим

Одзив је очекивано био добар, а резултати охрабрују

зионера, стамбеним и свим другим проблемима који их тиште.

Састанак којем је уводно излагање поднео и председавао

му Љубомир Драгањац, председник УВПС, протекао је у веома конструктивној атмосфери, уз уважавање саговорника и изнетих аргумената. У многим

После саопштења за јавност Удружење пензионисаних подофицира Србије, ГО Ниш

ГРУБЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ И ПОДМЕТАЊА

Удружење пензионисаних подофицира Србије, Градски одбор Ниш, објавило је на сајту „Радио адмирал“ саопштење у којем се наводи да то удружење прекида било какав вид сарадње са руководством Удружења војних пензионера Србије. Повод за прекид сарадње, како се наводи, је одбијање председника УВПС Љубомира Драгањца да подржи јавни протест који ће ускоро организовати Удружење пензионисаних подофицира Србије са Фејсбук групом.

На састанку одржаном 25. маја у организацији Удружења војних пензионера Србије са представницима удружења која окупљају војне пензионере, уопште није вођен дијалог какав у наводницима преноси потписник текста Милорад Петковић.

Председник Удружења Љубомир Драгањца је, у складу са досадашњим иступањима и принципијелним ставовима Главног одбора УВПС, на састанку рекао да протести остају и даље као могућност и средство за остваривање законом утврђених права која су потврдили и надлежни судови, али ће бити организовани тек када се исцрпе све расположиве административне и друге мере.

Представници свих удружења који су се одазвали састанку изнели су више занимљивих предлога везаних за заједнички и јединствен наступ војних пензионера, при чему је постигнута и начелна сагласност о формирању координационог тела. Поступак Удружења пензионисаних подофицира Србије представља покушај да се наруши јединство војнопензионерске популације и да се начелно постигнуте договори не реализују.

У саопштењу Удружења пензионисаних подофицира се још наводи да „од руководства УВПС никаква вајда и подршка“ и да је „незаинтересовано за решавање проблема КВП“. Оваквим грубим квалификацијама и подметањима се покушава са уношењем раздора и омаловажавањем свега онога што је Удружење војних пензионера Србије до сада учинило за своје чланове и војнопензионерску популацију. Уосталом о доприносима УВПС остваривању права војних пензионера могу мериторно да се изјасне само чланови, а не они који делују у окриљу паралелног удружења и чији је главни циљ урушавање репрезентативне организације војних пензионера Србије.

областима је изнета очигледна подударност ставова, али је било и извесних дисонантних тонова. Зарад заједничког, усаглашеног и јединственог наступа према државним и друштвеним институцијама, договорено је да се формира координационо тело, које ће се састајати према потреби, како би размотрило ставове удружења и асоцијација. Организације ће, како је договорено, у најкраћем року делегирати по једног овлашћеног представника, који ће се убрзо након тога састати, како би отпочели са радом и размотрили најхитнија и најважнија питања.

Скуп су присуствовала по два представника Клуба генерала и адмирала Србије, Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца, Удружења грађана „Подморничар“, Асо-

цијације пензионисаних припадника Војске Србије, Удружења војних бескућника, Удружења ветерана војнообавештајне службе, Удружења пензионисаних подофицира у Нишу и Удружења војних пензионера Србије, као домаћина.

Заједничким деловањем, како је речено, постигнуће се висока репрезентативност у реализацији подударних програмских циљева, док ће свака организација задржати аутономност и специфичности у деловању и остваривању планова активности.

Један од најснажнијих утисака је већи број предлога који је поднет у правцу решавања горућих проблема војних пензионера. Изражена је спремност на сарадњу уз уважавање различитости и специфичности сваког од удружења.

Реаговања

ЧЕМУ ЦЕПАЊА И ПОДЕЛЕ

Редовно, Удружење пензионисаних подофицира Србије, са седиштем у Нишу, објавило је на сајту „Радио адмирал“ саопштење у коме се наводи да то Удружење прекида било какав вид сарадње са руководством Удружења војних пензионера Србије. Разлог, одбијање председника УВПС Љубомира Драгањца да подржи јавни протест који ће ускоро организовати Удружење пензионисаних подофицира Србије са Фејсбук групом. Одлука, јавно обнародована вест која наводи на размишљање.

Другови, господо, колеге, чему и због чега?

Чињеница је како се прекршена, а зајамчена, права војних пензионера, од стране државних чиновника (не бих рекао државе, јер она нам је једна и једина, ови други су свакако значајна, али гласачки променљива категорија) већ подугу времена крше. Чињеница је и да УВП Србије покушава, поштујући у потпуности правни систем, да издејствује тек поштовање законских одређби. И успеће. Дубоко сам уверен. Иако је чини се правда далека, понекад замагљених видика, није и недостижна.

Да ли је пут до правде потребно радикалозовати, како то предлажу колеге из УППС? Можда, али лично не - верујем.

Ако се тиме жели скренути пажња српске јавности на флагрантно кршење зајамчених права војних пензионера (ваљда УППС жели колегијално да заступа све војнопензионерске профиле, а не само подофицирски кор), сумњам. Та јавност поодавно не жели, и нема намеру да о томе размишља, напротив. Томе дакако доприносе и јавни иступи, на сву срећу појединаца, попут пензионисаног пуковника Мирослава Шпановића, о коме као некадашњи колега из „канцеларије до канцеларије“, зарад стечене пристojности и цене новинског папира не бих више.

Поштоване колеге, државни административни апарат ни у којој мери није замишљен од војнопензионерске популације, па се тако и понаша. Док правно може. Нисмо ми делатници правосудног система, на пример, па да штрајком и јавним окупљањима (протестима) доведемо у питање функционисање државног апарата. Или, на пример, просветари, па да запретимо обуставом образова-

ња националног подмлатка, незакључивањем оцена, урушавањем образовног система. Енергетичари, на пример. Нема струје и готово. Ни близу. Кажу, човек се чеше тамо где га сврби, тако и наши државни чиновници. Дубоко сам уверен како би евентуалним радикализовањем проблема, попут изласка на који широки београдски булевар, пред замандаљена Владина, или ресорно-министарска врата, с обавезним транспарентима и до сада пречесто пута виђаном иконографијом, тек попунили коју страницу каквог таболида, тиме му, за неколико примерака, увећали дневни или недељни тираж – за кратко, и изазвали подсмех шире јавности.

Упорно избегавање решавања проблема, обмањивања, што не рећи српски и лагана од стране државних чиновника, иду у прилог чињеници да су војни пензионери својим досадашњим захтевима у праву, те да ће државни апарат, овај или будући, свакако морати да га реши. Сигурно да се одлагање решавања проблема (правдано растом и падом БДП-а, имањем и немањем средстава и ко зна још чиме) негативно одражава и на државу (најмање на устоличене државне чиновнике) и војнопензионерску популацију. Државној каси, на главицу дуга, расту камате, а војним пензионерима, по биолошкој сили, смањује се број. Тек, на општу срамоту, не зна се ко је на већем добитку, или губитку.

Оно што никако не смео дозволити јесте јавно вербално вређање војнопензионерског достојанства и струке од стране појединих државних чиновника и, на жалост, појединаца из сопствених редова. Није превише значајно, али достојанствено јесте, захватити се таквим појединцима (као што је на пример дотични, дични М. Ш.) на досадашњем чланству, и то јавно. Е, то је, на пример оно што још није учињено, а требало би.

Дакле, остаје нам упорна и стрпљива, од крвене организације (Удружење војних пензионера Србије) прокламована правна борба до највиших државних и (на жалост) европских инстанци. А, поделе. Манимо се, поштоване и уважене колеге, такве работе. Зар наша пруга не води истом правцу? И, шта ће нам, онда, више паралелних колосека? Манимо се издвајања прутита из, за сада, истински дебелог свежега прутева. Па, ваљда су нас то од малена учили. Јесмо ли и научили?

Будимир М. ПОПАДИЋ

Са седнице Скупштине Општинског одбора УВП Нови Београд

ОДЛУЧНИ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА

Проблеми са којима су се сусретали војни пензионери у 2014. и почетком 2015. године су бројчано повећани, а борба за остваривање права војних пензионера је постала све тежа, компликованија и неизвеснија првенствено због непоштовања Устава и Закона од стране оних који би први требали да их штите и спроводе.

У сали Скупштине општине Нови Београд, уз присуство многобројних гостију, 11. маја одржана је редовна седница Скупштине Општинске организације УВПС Нови Београд.

Председник најмногољудније општинске организације УВПС Константин Арсеновић је подсетио да је су делегати на скупу одржаном пре годину дана дефинисали циљеве рада Удружења за будући период.

-Тежиште рада наше ОпОр усмерили смо на очување јединства УВПС, реализацију планских задатака, на заштити легалних права и интереса и пружање помоћи члановима у остваривању и решавању статусних, социјалних, здравствених и стамбених проблема. Нисмо запоставили посете и пружање помоћи нашим члановима, обележавањем значајних датума и сарадњу са сродним и патриотски оријентисаним организацијама, а организовано и успешно смо се укључили у акцију пружања помоћи поплављенима. Општински одбор УВП Новог Београда је најбројнија организација тог нивоа војних пензионера у Србији. Има 6.836 чланова (у децембру 2014. године) организованих у 15 месних организација. У односу на претходну годину то је 491 (6,7 одсто) мање у односу на децембар 2013. године. Смањење броја чланова је последица природног процеса јер је старосна структура војних пензионера изразито неповољна, рекао је Арсеновић.

На скупу је наглашено да је кључни проблем који оптерећује војне пензионере усклађивање пензија у складу са законом. За разлику од претходних година актуелна власт је започела дијалог са представницима УВПС, али су проблеми у комуникацији са министарствима и другим државним институцијама и даље присутни.

Тешко је бити војни пензионер

-Бити официр тешко је и часно занимање, али бити војни пензионер нисмо могли ни сањати да ће бити оволико тешко. Никада нам није било теже. Толико је стандард војних пензионера опао да су многи дошли у ситуацију да не могу да извршавају своје редовне обавезе. Некима су пензије смањене и до 30 одсто. Ми не тражимо да нам се повећају пензије, већ само да се поштује оно што нам по закону припада, рекао је Љубомир Драгањ, председник УВПС, обраћајући се присутнима.

Он је у потом навео шта је све Удружење

чинило да би се остварила нарушена права војних пензионера.

Због опструкције РФ за ПИО и Министарства финансија, који потпуно игноришу одлуке пресуде надлежних судова и понашају се као да су изнад Уставног суда, ни после седам година, није остварено усклађивање војних пензија за 11,06 одсто. Реаговање Управног суда у односу на поступање Републичког фонда за ПИО није било онакво како би требало да буде. У парничним поступцима судови признају право на отштету по вредности бода 9,02 и то само за период од три године уназад од дана подношења тужбе, што представља само једну трећину дуга. У случају жалбе, Апелациони суд потврђује овакве пресуде, чиме се, након плаћања судских такси, износ већ пресуђене одштете смањује на пола.

Због реформе судства и вишемесечног штрајка адвоката, одлагана су рочишта, што се негативно одразило на време решавања спорова које војни пензионери воде против РФ за ПИО и Фонда СОВО.

У октобру 2014. године Скупштина Републике Србије је донела Закон о привременом уређивању начина исплате пензија којим су од 1. новембра 2014. године месечне припадности 96,5 одсто војних пензионера смањене за више од 15 одсто, чиме је учињен још један удар на стандард војних пензионера. Привременост овог неуставног закона није дефинисана. Закон је из много разлога у супротности са Уставом и другим законима и међународним актима, па је УВПС у новембру 2014. године поднело иницијативу за оцену уставности овог закона, коју Уставни суд није још узео у разматрање.

Стамбена ситуација све тежа

- На захтеве, којима војни пензионери траже доношење решења о умањењу пензија по основу овог закона, РФ за ПИО не одговара, већ уместо решења даје обавештења и одговлачи са поступком, напомиње Арсеновић.

Правилник о решавању стамбених питања запослених у Министарству одбране, који је донет 2014. године, не даје наду да ће се ускоро решити стамбена питања војних пензионера без стана. Тим актом су, услови за решавање стамбеног питања војних пензионера који немају адекватан стан постали тежи и компликованији и у нескладу са могућностима војних пензионера.

Могућност војних и свих осталих пензионера да учину на рад Ф СОВО и РФ за ПИО су смањени. У Управном одбору Ф СОВО војни пензионери имају мање чланова од представника Министарства одбране, а у Управном одбору РФ за ПИО пензионери су у мањини у односу на представнике власти, чиме су онемогућени да битно учину на доношење одлука тих органа.

Нови Закон о раду није уважавао специфичности војне службе и условљава одлазак професионалних војника тек по навршеним годинама старости и кажњава ранији одлазак у пензију са пуним радним стажом оствареним радом на бенефицираним радним местима.

Скупштина града Београда је у априлу 2014. године донела привремену меру да се смањи право на субвенције које су код ЈКП „Инфостан“ имали браниоци земље од агресије НАТО-а 1999. године са 50 на 30 одсто. Привременост није дефинисана. Повећани су порези на непокретности у Новом Београду. Поскупеле су комуналне услуге. Повећане су Судске и све остале таксе и затезне камате због неблаговремених плаћања такси.

Пружање стручне помоћи члановима

Градска општина Нови Београд и Министарство одбране не желе да уступе део празних простора за активности војних пензионера, тако да и даље нема клубова војних пензионера нити адекватних просторија за рад већине месних организација. Могућност да ово питање реши, не назире се.

Акцента у раду општинске организације УВП било је информисање о актуелним догађајима из пензијског осигурања и остваривању права на пензију, посебно о неправилностима у раду РФ за ПИО при обрачунавању пензија. Пружана је одговарајућа стручна помоћ, како би своја права остварили. Поред упорности и рада Председника УВПС и ИзОд УВПС треба истаћи и рад колега пензионисаних војних правника који су поред пружања правних савета лично сачинили све неопходне обрасце поднесака које је требало поднети ради остваривања ускраћених права.

Коначну одлуку о начину остваривања права на ванредно усклађивање пензија за 11,06% и наплату дуга, као и на то како и докле ће у поступку за остваривање сваког, па и овог права ићи, доноси сваки корисник војне пензије и нико нема овлашћење да било с ким преговара и о томе одлучује.

Захтеви да Удружење наступи у име свих КВП нису у складу са позитивним прописима, јер је пензија лична ствар сваког корисника, а наше правосуђе не познаје и не признаје колективне тужбе.

Недостатак лекова и санитетског материјала у ВЗУ добрим делом узрокован је Законом о јавним набавкама, па је УВПС указало на потребу да се што пре покрене питање измене тог Закона у односу на ту врсту набавке.

Недопустиво је да од прихода које Министарство одбране остварује од лечења цивилних осигураника у ВЗУ, Фонд за СОВО не добија средства, па чак ни за надокнаду лекова и материјала које с троше за лечење цивила.

Крајем 2011. године укинута су Правилник и средства за новчану помоћ војним пензионерима, те је 2012. године УВПС до-

Војни ветерани све чешће дижу глас против неправди које су их снашле

нело одлуку да се формира Фонд солидарности за пружање помоћи члановима Удружења. Усвојен је Правилник за доделу помоћи и одлучено да се 40 одсто од чланарине издваја у овај Фонд за помоћ. Основ за стицање права на социјалну и хуманитарну помоћ је материјална ситуација, здравствено стање и ванредне околности. Од септембра 2012. године, па до фебруара 2015. године помоћ је додељена за 815 корисника војне пензије у износу од 28.753.000 динара или просечно 35.280 по једном лицу. За тридесет месеци за помоћ је издвојено око 14 месечних нето чланарина. У фебруару 2015. године помоћ је добило 37 чланова Удружења у износу од 1.120.000 динара.

Свесрдна потпора пострадалима у поплавама

И даље сваки пети пензионер нема решено стамбено питање, од којих сваки десети нема никакав стан. Са оваквом динамиком обезбеђења станова стамбено питање КВП неће се решити у блиској будућности. Уколико би се годишње обезбеђивало по 300 станова (колико је додељено 2013. године) потребно је још 13 година да би сви КВП без стана били стамбено обезбеђени.

Доношењем новог Правилника о стамбеном обезбеђењу неће се значајније променити стамбена ситуација. Нова правилником нека питања се повољније решавају, али и нека нова решења су веома компликована и тешко спроводљива, нарочито када су у питању КВП који немају потпуно решено стамбено питање.

ОпОр УВПС Нови Београд је међу првима пружио новчану помоћ поплавленим подручјима у износу преко 910.000 динара. Поред личног ангажовања и прилога, преко ОпОд су 364 члана дала изјаву да им се од пензије одбије и уплати једнодневни износ у корист помоћи поплавленим.

Градска општина Нови Београд организује бесплатно пливање, једнодневне излете и позоришне представе за пензионере. Чланови УВПС се укључују у ове активности, нарочито бесплатно пливање на базену „11.април“.

Сарадња са СУБНОР Нови Београд је квалитетна и обострано корисна. ОпОр

УВПС се налази у њиховим просторијама и сноси трошкове коришћења и одржавања просторија које СУБНОР не може да поднесе. Део чланова УВПС су и чланови СУБНОР-а што овој сарадњи даје још већи квалитет и значај.

Са Фирмом за обезбеђење „Сион гард“ успостављена је сарадња у циљу омогућавања радног ангажовања пензионисаних војних лица.

Чланови месних одбора, председници МОД и чланови ОпОд су обилазили и посећивали оболеле и усамљене старе чланове УВПС током 2014. и 2015. године. Старији чланови су неизмерно захвални када их неко из УВПС посети и информише о актуелним збивањима.

Успешан рад Општинског одбора

У циљу олакшања живота старијих чланова (изнад 65 година), успостављен је контакт са Дневним центрима и клубовима за старије „Др Михаило Ступар 1, 2 и 3“ на територији Новог Београда. Са широким обимом услуга које ови центри и клубови пружају упознати су чланови преко МОР.

Из ОпОр Нови Београд од септембра 2012. до априла 2015. године додељена је помоћ за 55 КВП у износу од 1.765.000 динара, просечно 32.090 динара. Доношењем „Закона о смањењу пензија“ повећан је број захтева за доделу помоћи. У 2015. години поднето је 22 а позитивно решено-одобрено 15 (68%) захтева за помоћ у износу од 15.000 до 35.000 или 396.000 укупно.

Делегација УВПС, ОпОд Нови Београд сваког 24. марта одаје почаст жртвама агресије НАТО-а. У сарадњи са СУБНОР-ом Нови Београд, организовано се излази на остала стратишта и споменике на територији Новог Београда и Београда.

План рада и план финансирања су благовремено усвојени и редовно се анализирају. У циљу отклањања било какве сумње у правилност финансијског пословања, уз помоћ Надзорног одбора УВПС, извршена је детаљна контрола финансијског пословања. У 2014. години је одржано шест редовних, једна ванредна (због поплава) и једна свечана (новогодишња), а у 2015. години две редовне седнице ОпОд Нови Београд. На седницама су поред информисања о при-

тањима и закључцима који су били на седницама Главног одбора УВПС, усвајана планска документа и разматрана актуелна питања од интереса за организацију и рад војних пензионера Новог Београда. Седницама је присуствовало преко више од 90 одсто чланова ОпОд. Седнице ОпОд увек су биле отворене за чланове ОпОр УВПС.

Утврђени задаци за наредни период

О раду, закључцима и одлукама органа УВПС чланство ОпОр Нови Београд је редовно информисано на састанцима ОпОд и МОД-Мор, дописима, путем листа „Војни ветеран“ и најбрже - преко сајта УВПС.

У овој години је ОпОд отворио и свој e-mail (uvpnbgd@gmail.com). Састанци већине месних организација и њихових месних одбора су редовно одржавани. У току је решавање функционисања месних организација „Академија“ и „Студентски град“.

Већина месних одбора, у складу са одлуком Скупштине ГО Нови Београд, бесплатно користи просторије месних заједница за одржавање састанака и информисање чланова (2x2 сата месечно).

У периоду у коме се оцењује рад ОпОд Нови Београд, из чланства је иступило 12 војних пензионера (осам са Божанијске косе, два из Блока 63. и два са Старог аеродрома), али се у Удружење учланило 85 нових корисника војних пензија.

Професионални војници који су у последњих неколико година отишли у пензију нису заинтересовани за учлањење и рад у УВПС, јер су још увек доброг здравља и не муче их проблеми које има већина пензионера са дужим пензионерским стажом.

Проблеми са којима су се сусретали војни пензионери у 2014. и почетком 2015. године су бројчно повећани, а борба за остваривање права војних пензионера је постала све тежа, компликованија и неизвеснија првенствено због непоштовања Устава и Закона од стране оних који би први требали да их штите и спроводе.

О проблемима који тиште војноперзни онерску популацију говорили су Томислав Јанковић, Боро Гајић, Коста Новковић, Петар Алексић и Радован Јовићевић.

Општински одбор је усвојио и Плана рада за наредни период у којем се издвајају следеће активности: очување јединства УВПС; борба за заштиту легалних права и интереса; пружање помоћи чланству у остваривању статусних, социјалних, здравствених и стамбених права; обилазак и пружање помоћи члановима, посебно болеснима и усамљенима, редовно информисање, тражење решења за побољшање друштвеног стандарда-отварање клубова, сарадња са сродним удружењима, обележавање значајних датума, максимална сарадња са Главним и Извршним одбором УВПС у остваривању циљева и услова рада Удружења.

З. П.

Округли сто о ваздухопловству у Другом светском рату

ДОПРИНОС СТРУЦИ И НАУЦИ

Радно председништво Округлог стола

У Великој сали Дома ваздухопловства у Земуну, у организацији Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије (УПВЛПС) и уз подршку Команде РВ и ПВО, 27. маја одржан округли сто на тему „Ваздухопловство у Другом светском рату 1939-1945-седам деценија после“. Тај значајан скуп је отворио заменик Команданта РВ и ПВО, бригадни генерал Душко Жарковић.

Округли стол је организован с циљем подсећања на место, улогу и значај ваздухопловних потенцијала зараћених страна у том светском сукобу, кроз посебан осврт на ваздухопловне доктрине, најзначајније ваздухопловне операције у Другом светском рату, те на саме летелице које су коришћене у сукобу.

У уводном излагању, Председник УПВЛПС мр Златомир Грујић, пуковник авијације у пензији, присутнима је представио аспекте и карактеристике ангажовања ваздухопловних снага у Другом светском рату.

Као својеврсну допуну теоријском приступу ваздухопловним доктринама зараћених страна говорио је Бартол Кокановић, пуковник авијације у пензији.

Пуковник авијације др Славиша Влачић говорио је о најзначајнијим ваздухопловним операцијама у Другом светском рату, а на његово излагање се надовезао проф. др Влада Милошевић, пуковник авијације у пензији, који је говорио о свакако највећој ваздушној операцији из тог периода, о Бици за Британију.

Када је реч о авионима на свим зараћеним странама, о бомбардерском сегменту је тему изложио мајор авијације Александар Андрић, док је о најзначајнијим ловцима Другог св-

етског рата, своје виђење изнео генерал-пуковник авијације у пензији, проф. др Златко Рендулић.

Осврт на учешће и улогу авијације у Априлском рату над Југославијом, дали су ваздухопловни публициста Предраг Миладиновић, као и актер како овог, тако и готово свих најзначајнијих дешавања у историји нашег војног ваздухопловства у периоду од пре Другог рата па до 80-их година, генерал Златко Рендулић, који је и поред тога што је закорачио у 10 деценију (95 година) живота и даље ведар и чио и спреман да са млађим колегама подели своје огромно знање и искуство, како са аспекта пилота, тако и са аспекта машинског инжењера и конструктора авиона.

Поред набројаних, округлом столу су присуствовали и потпуковник др Иван Мијатовић из Министарства одбране, др Милан Терзић, виши научни сарадник Института за стратегијску истраживања, представници 204. ваздухопловне бригаде и ваздухопловни публицисти Борис Циглић и Вељко Лековић, као и велики број активних и пензионисаних припадника РВ и ПВО.

С обзиром на велики број познавалаца ове материје који су се окупили, још једном се показало да овакви и слични стручни скупови посвећени ваздухопловству дају значајан допринос ваздухопловној историји и традицији у нас. У наредном периоду УПВЛПС ће се потрудити да радове са округлог стола, као и са научног скупа о Априлском рату одржаног пре неколико година, објави и предочи јавности у виду зборника радова.

Милан Ракић

Обраћање председнику Основног суда у Крушевцу

УБРЗАТИ РЕШАВАЊЕ ТУЖБИ

Председник Општинског одбора УВП Крушевац Душан Самарџић упutio је 3. марта ове године писмо председнику Основног суда у Крушевцу Радомиру Марковићу, са молбом да прими делегацију Општинског одбора поводом тужби које су покренули КВП против Републичког фонда ПИО, а у вези са усклађивањем пензија војних осигураника за 11,06 одсто.

Пошто у разумном року није стигао одговор, чланови ОпОд су на седници одржаној 7. маја донели закључак да председник ОпОд Душан Самарџић упuti ургенцију председнику Основног суда за пријем делегације.

Упорност се исплатила, јер је председник Основног суда обавестио ОпОд да делегацију може да прими 25. маја у 13.00 часова. Општински одбор је одредио делегацију у саставу: председник ОпОд Душан Самарџић, потпредседник ОпОд Зоран Петровић и члан ОпОр Микајло Пуношевац.

Председник Самарџић је у кратком уводном излагању представио „личну карту“ Општинске организације УВП Крушевац и нагласио „да су КВП у Крушевцу свесни бројних и приоритетних обавеза, које председник Основног суда има, али да су принуђени да се обрате апелом да ауторитетом функције и личности учине да се коначно законито реши питање ванредног усклађивања пензија за 11,06 одсто. Затим је подсетио председника Основног суда да је право војних пензионера на ванредно усклађивање верификовано одлуком Уставног суда и пресудама Управног суда, као и све већим бројем пресуда парничних судова. Председник Самарџић је председнику Основног суда изнео низ примера да се у већем делу градова у Србији суде по наведеним предметима, а да се то не ради у Крушевцу.

Председник Основног суда Радомир Марковић потврдио је да је само један случај у Крушевцу решен, али да је Виши суд поништио пресуду и вратио на поновно суђење. Обећао је члановима делегације да ће о захтеву војних пензионера упознати Градско одељење суда у Крушевцу, а у циљу убрзања судских процеса.

Корисници војне пензије очекују да ће разговор уродити плодом, то јест да ће кренути ка убрзаном решавању тужбених захтева, чиме ће и негативне тензије међу оштећеним пензионерима бити мање.

мр Александар Симоновски

Из УВП у Црној Гори

ПОЧАСТ ЖРТВАМА РАТОВА

Представници Удружења војних пензионера Црне Горе поводом Дана победе над фашизмом, 9. маја, положили су вијенац црвених ружа на Споменик партизану борцу на Горици код Подгорице.

У делегацији која је положила вијенац били су Јован Савовић, учесник НОР-а, Бранислава Јокановић члан Главног одбора и Радивоје Здравковић, секретар УВП ЦГ.

Овим чином Удружење је одало почит свим жртвама ратова, уз поруку да су ови јунаци дали животе за нашу слободу и не смију бити заборављени.

Р. 3.

Председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац, боравио је недавно у Пироту као гост Општинског одбора Удружење војних пензионера Пирота. Он је у Великој сали Дома војске информисао пензионере округа о актуелним питањима везаним за статус војних пензионера, о проблемима које све више тиште ову популацију.

И наравно. Информисање генерал Драгањац започео о доношењем штећних закона и прописа или непоштовање постојећих одлука Уставног и Касационог суда, барем када је реч о неусклађивању пензија за 11,06 одсто од 2008.године.

-Бахатим понашањем државних органа, овај проблем, још увек не могу да реше војни пензионери и ако су правда и право на нашој страни... Испада да смо ми војни пензионери грађани другог реда. Неоправдано и незаслужено смо бачени на маргине друштва, рекао је Љубомир Драгањац, кога су са великом пажњом слушали присутни пензионери и корисници породичних пензија.

Председник Удружења војних пензионера је затим говорио о проблемима

Информисање војних пензионера у Пироту

О СВЕМУ ИЗ ПРВЕ РУКЕ

здравствене заштите војних пензионера, посебно израженим у местима где нема војне здравствене установе. Стоматолошке услуге су веома скупе, а утршени лични новац пензионера за вађење зуба или за обављене протетичке услуге Фонд СОВО не рефундира онако како је регулисао закон, речено је на скупу

-Трудили смо се свих ових тешких година да доделом једнократне новчане безповратне помоћи у границама могућности помогнемо најугроженијима. Настојимо да из прикупљених средстава од чланарине која су заиста скромна и даље помажемо онима којима је та помоћ најпотребнија.

Стамбено питање војних пензионера је одувек било питање број један. Разумљиво је то јер многи годинама чекају на свој кутак, станујући по сутуренима у приватним кућама, а неки ни не дочекају усељење у стан. Стамбено питање војних пензионера биће и даље

наша стална брига, а залагаћемо се максимално да што пре и у што већем броју пензионери добију стан, рекао је Драгањац.

Који све проблеми тиште кориснике војних пензија у Пироту можда најбоље дочарава прича

83-годишње Ђурђе Петровић:

- Крајем 2014.године затражила сам помоћ лекара у Пиротској болници, која ми је на почетку и указана. Али након неколико дана испитивања лекар-онколог ми је препоручио операцију која живот значи... Једног јутра сестра са одељења одвезла ме је колицама до операционе сале. Све је било спремно. Само што нисмо ушли у салу, кад однекуд се пред нама створи сва зајупрена сестра: „Не, не, не могу војни осигураници да се лече даље. Тако је наредио финансијски, рекла је сестра. Онда је решење нађено у Војној болници у Нишу. Живот ми је ипак спасен, казала је Ђурђа сузних очију.

Зар је тако нешто могуће у 21.веку. Живот људи зависи од једног финансијског директора. Где се деде Хипократ? Можда је у тој заклетви нешто и погрешно, или су људи погрешно разумели Хипократа.

Стево ПАНАКИЈЕВСКИ

Обележавање Дана победе у Чачку

СЛОБОДА НЕМА ЦЕНУ

Уприсуству поштовалаца традиција ослободилачких ратова а поводом 70. годишњице победе над фашизмом 9. маја у Спомен парку „Борбе и Победе“ венце су положили: представници СУБНОР-а, Моравичког управног округа, Делегација града Чачка, као и представници борацке организације, Друштва за неговоње традиција ослободилачких ратова Србије до 1918. године, организација војних пензионера, резервних војних старешина, и Градски одбор СПС-а Чачак.

Присутнима се обратио потпредседник СУБНОР-а Моравичког округа Ђукић Јовић који је између осталог рекао да се поноси што припада народу који се храбро борио против немачког окупатора и квислиншких и издајничких снага и успео да избори слободу. Чињеница је да је прва слободна територија у Европи била у Србији, а то је Ужичка република. Била је то прва и једина слободна територија у Европи од 1941-1945 године. Први заробљени су у том крају - Г. Милановцу, Чачку и Ужицу. Била је то једина светла тачка у Европи, која се није гасила, а та иста Европа јој је данас окренула леђа. а нажалост, има таквих људи и међу нама.

Председник Скупштине Града Чачка Вељко Неговановић између осталог рекао да млади треба да знају праву истину о новијој српској историји. Он је подвукао да је са подручја Чачанског краја погинуло 4.642 борца, даривајући животе слободи свом народу и Србији од 1941-1945. година. Зато ово окупљање поводом јубиларне 70 годишњице победе показује да слобода нема цену и да се зато мора чувати и бранити од заборавља. Србија, може да се поноси својом часном слободарском прошлошћу. Зато морамо настојати да се изборимо против свих које хоће и настоје да нам промене прошлост и кривотворе историју.

И. Михајловски

Изборна скупштина Ваздухопловних ветерана Војводине

ЧУВАРИ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ТРАДИЦИЈА

Средином маја, у Новом Саду одржана је Изборна скупштина Удружења ваздухопловаца Војводине на којој је, између осталог, анализиран и рад у протеклом једногодишњем периоду.

Подносећи извештај чланству Славољуб Михајловић председник Удружења навео је низ реализованих активности које су имале за циљ очување традиција ваздухопловства и сећања на припаднике ваздухопловних и падбранских јединица који су у различитим периодима ратовања на нашим просторима утkali своје животе за слободарско небо. Поред тога, по речима Михајловића, на задовољство чланства организована су и бројна дружења са сродним организацијама и удружењима, као и излети широм Војводине.

Током рада Скупштине, којој су присуствовале бројни представници покрајинских и градских структура, команди јединица Војске Србије, Удружења војних пензионера, СУБНОР-а, усвојен је и богат и садржајан План рада за текућу годину, са акцентом на обележавању значајних јубилеја попут 74 године од фашистичке агресије на Југославију и 70 година победе над фашизмом и формирања ловачких и јурушних дивизија авијације. Поред тога Удружење као стални задатак поставља залагање за унапређивање социјалног и материјалног статуса ваздухопловних ветерана, пилота и падбранаца.

Изабрани су и чланови Управног, Надзорног, и Одбора за сарадњу са Војском Србије и структурама локал-

не самоуправе. За председника Удружења изнова је изгласан Славољуб Михајловић.

Осамдесет четворогодишњи пензионисани заставник прве класе рода РВ и ПВО Славољуб Михајловић сада већ давне 1954. године завршио је успешно Ваздухопловну подофицирску школу у Мостару. Радећи у ваздухопловству наставио је да се бави падобранством од кога се није раздвајао ни по одласку у пензију 1976. године. Иза овог крепког војног пензионера у деветој деценији живота стоје преко 2500 падобранских скокова, али и два државна падобранска рекорда.

За чеплог човека војвођанских ветерана пилота и падбранаца први пут изабран је 1988. године. Од тада, па све до данас, у непрекидном трајању пуних 27 година успешно, и са готово истим ентузијазмом ради на очувању успомена на ваздухопловство ових простора.

-Од малена сам био у прилици и волео да радим. Тако је и сада, само су се године ређале и увећавале. Није ми тешко ни у овим преозбиљним животним годинама, посебно и из разлога што је тај рад увек давао резултате. Па ево опет ме, поред толико млађих, изабраше за председника. То је превелика част. - наводи Славољуб, прећуткујући скромно да је томе разлог свакако и велики углед који је стекао како међу некадашњим, тако и садашњим круговима ваздухопловаца. Ни високих награда и признања није понестало, и то, опет скромно, прећуткује.

Будмир М. ПОПАДИЋ

Годишња скупштина градске организације УВП Краљево

„УСКОРО“ ТРАЈЕ ОДВИШЕ ДУГО

Градска организација УВП Краљево је 28. априла у Дому ВС одржала редовну годишњу скупштину. Том скупу присуствовао је 124 члана Удружења и гости, међу којима и председник УВП Србије Љубомир Драгањац, затим представници градских организација УВП Чачка и Крушевца и представници сродних организација из Краљева.

На почетку рада минутом ћутања одата почаст преминулим члановима (35) УВП између две скупштине.

Подносећи извештај о једногодишњем раду, председник Градске организације УВП Краљево Рајко Марашевић је истакао да је Градски одбор, уз значајну помоћ Главног и Извршног одбора УВПС, уз мање примедбе, реализовао све планиране задатке, али да нема места задовољству јер нису реализоване обавезе у надлежности државних органа. Реч је пре свега о опструкцији у остваривању права на ванредно усклађивање пензија од 1. 1.2008. године за 11,06 одсто. Без резултата су остале одлуке највиших судова у Републици Србији и обећање министра Вулина дато 6. марта ове године да ће ускоро пензије бити усклађене. То „ускоро“ и даље траје и не види се намера да се стварно и реализује.

Судови у Краљеву и Новом Пазару до сада нису донели ниједну коначну пресуду, тако да смо један од ретких организација где до сада нема наплате дуга. Постојала је нада да ће усклађивање пензија бар донекле отклонити неправду нанету корисницима војних пензија, посебно ако се има у виду да је примена Закона о привременом уређењу начина исплате пензија од новембра прошле године додатни атак на наше пензионере, којима је пензија у већини једини извор прихода. Удар на војне пензије се наставља

у континуитету, па се с правом питамо чиме смо такав некоректан и дискриминаторски третман наше државе заслужили, рекао је Марашевић.

У погледу остваривања права на солидарну и хуманитарну помоћ, за шта се издваја 40 одсто од укупно уплаћене чланарине, ситуација је веома повољна. За годину дана то право је из краљевачке организације УВП остварило 12 чла-

нова, којима је укупно исплаћено 412.000 динара. Помоћ настрадалим у прошлогодишњим поплавама добио је један члан у износу од 70.000 динара. Када се те две цифре саберу, добија се износ од готово 50 одсто од укупно уплаћене чланарине.

Више од сто КВП из Краљева је без икаквог стана. Половина је своје захтеве пребацила у друге градове, првенствено Београд, надајући се да ће тако брже решити то животнo питање. У граду на Ибру од 1991.године није изграђен ни купљен ниједан стан и поред чињенице да је Краљево један од већих гарнизона у Србији. Део КВП је стамбени проблем решио кредитом од 20.000 евра, мада је то најнеповољније решење. Нови Правилник о стамбеном обезбеђењу неће значајније променити ситуацију, јер је додатно усложнио пут до одговарајућег стана, (односи се на станове мање површине или структуре).

Градски одбор обезбеђује потребне обрасце, оверава докуменате и даје потребна упутства везана за остваривање права из стамбене проблематике свим лицима, без обзира да ли су чланови УВП или не.

Што се примарне здравствене заштите тиче, чланови УВП се ослањају на вод здравствене заштите 2. бр КоВ и већина корисника је задовољна пруженим услугама. Примедбе су изречене на рачун повремених недостатака лекова и материјала за стоматолошку службу. Број лекара је прилагођен формацији 2. бр КоВ, а не броју осигураника који се ослањају на Гарнизону амбуланту, што доводи до тога да болесници животног доба од 80 и 90 година чекају на ред више сати, јер професионална војна лица имају предност.

Градски одбор је био активан и у решавању текућих проблема везаних за

услуге цивилних здравствених установа. У директном контакту са директорима здравствених установа, проблеми се углавном позитивно решавају. Примедбе и проблеме везане за ВМА и Фонд СОВО достављају се Главном одбору УВПС који предузима даље мере.

Сарадња са командом 2. бр КоВ, градским структурама и сродним организацијама је добра али има још доста простора за унапређење.

Успешно су организована два једнодневна излета за које је интересовање било веома велико.

Захваљујући великој помоћи Милана Вукићевића, секретара Стрелачког савеза и ОРБС Краљева, први пут су ове године војни пензионери учествовали на Олимпијади трећег доба, која је почетком октобра прошле године одржана у Врњачкој Бањи.

Већ годинама ГрОд УВП склапа уговор са АД Аутотранспорт у Краљеву о повлашћеној возњи. Ове године попуст је са 30 повећан на 50 одсто, што је од велике помоћи за све који користе услуге тог превозника.

Посебно је значајно истаћи да је Организација очувала јединство и поверење већине чланова. Наравно да има и оних који су незадовољни радом УВП, исказујући нездовољство на непримерен начин. Али реч је само о појединцима. Седам младих пензионера којима је професионална војна служба престала пред минулу нову годину, не чекајући решење о пензионисању, дошло је у просторије Градског одбора да се учлани. Нико од њих није крио задовољство због коректног односа Удружења према њима и на пруженој помоћи. Ето још једне потврде да Удружење има будућност.

Председник Надзорног одбора ГрОд Ђуро Медаковић је у извештају навео да то радно тело активно прати и учествује у раду Градског одбора током целе године. У децембру је извршена детаљна контрола рада и није установљено кршење прописа у раду и трошењу додељених новчаних средстава. Предложено је да се више пажње посвети посетама и помоћи старим и оболелим члановима УВП.

Председник УВПС Љубомир Драгањац је, обраћајући се присутнима, навео шта је Удружење до сада урадило и шта све планира да предузме у наредном периоду везано за сва битна питања и проблеме које тиште војне пензионере.

Градски одбор УВП Краљево је поделио монографију „Удружење војних пензионера Србије 2003.-2013.“ седморици чланова УВП који су се истакли током више година у реализацији планираних задатака УВП. Монографија је додељена Тимотију Николићу, председнику Удружења пензионера Краљева, а књига „Тајна добровољачке улице“ Милану Вукићевић, секретару ОРБС Краљева.

Јован Симић

Наши суседи обележили девет деценија од оснивања организације

ТРИ ЈУБИЛЕЈА У ЈЕДНОМ ДАНУ

Сарадња организација из Србије и Румуније, оцењено је у Букурешту, у узлазној је путањи, при чему посебан значај има прекогранична сарадња остварена између Општинског одбора УВПС у Зајечару и филијале у Турну Северину, те новосадске и темишварске организације.

Иностране делегације са колегама из Румуније

Румунска асоцијација војних кадрова у резерви и повлачењу из резерве „Александру Јон Куза“ 29. маја обележила је 90 година од оснивања те организације официра и подофицира, 25 година од обнављања Удружења и пет година од како се према њиховом предлогу и подршци Министарства одбране установљен Дан војних резервиста, као почаст онима који су деценијама под тробојком служили држави у одбрани земље. Тој свечаности, на позив румунских колега, присуствовала је и делегација Удружења војних пензионера Србије коју су чинили председник Удружења Љубомир Драгањац, председник ИО Зоран Вучковић и главни и одговорни уредник „Војног ветерана“ Звонимир Пешић.

Главна свечаност отпочела је протоколним и верском церемонијом - полагањем венаца на Споменик незнатом јунаку у парку краља Карола I. Бројне војне и делегације удружења ветерана положили су венце и одале почаст свим јунацима палим за слободу Румуније.

У Мермерној сали Палате Дома Војске, уз учешће високих гостију из Председништва државе, парламента, Владе, Патријаршије, Министарства националне одбране, видова ОС, представника 53 организације ветерана из жудеца, придружених организација, из система унутрашњих послова – полиције и безбедности и организација војних ветерана из Бугарске, Молдавије, Србије и Турске.

Говорећи о три значајна датума Националне асоцијације војних кадрова у резерви и повлачењу из резерве, председник те

организације универзитетски професор и генерал у резерви др Михаи Илијеску нагласио је да обележавање три јубилеја има продубљени и симболички значај за кадрове у резерви и Румунију у целини. То је историјски тренутак, снажна је манифестација војничког духа и старешинског корпуса, представљајући у континуитету вертикалу уједињења генерација војних резервиста који су служили под заставом Румуније. Стављајући у први план девизу организације резервиста Румуније „Домовина, част, достојанство“ председник румунских резервиста - ветерана завршио је излагање речима да су чланови те организације у сваком тренутку спремни да изврше своју обавезу „када се огласи војничка труба и када их буде позвала држава“.

Новинарски труст при Министарству одбране снимио је документарни филм поводом Дана резервиста под насловом „На њихов дан“ који је приказан учесницима прославе.

Представнике страних делегација примио је државни секретар у Министарству одбране за одбрамбену политику и планирање Валерију Никуц, генерал у резерви. Он је говорио о националној одбрамбеној политици, о актуелностима у систему одбране, са посебним освртом на обуку и вежбе припадника Румунске армије. Нагласио је да у извршавању одговорних одбрамбених задатака резервисти представљају значајан ослонац. Државни секретар се посебно осврнуо на опремање Румунске војске савременим борбеним средствима.

Посебно занимљив сусрет био је у Сектору 2 (административна јединица величине најмање две београдске општине) у којем су на челу све сами генерали у резерви. Тај официрски тим који предводи једну од централних и по много чему једну од најважнијих административних јединица, већ четврти мандат је на власти. Грађани су препознали њихове резултате, па им својим гласовима указују поверење. Примар тог сектора је генерал-мајор у резерви Михаил Онцану. Разлог посете том сектору је дивизија цивилне заштите и одбране која функционише на волонтерској основи. Припадници су ђаци, студенти, запослени, то јест они који немају ратни распоред у оквиру Румунске војске. На министарском техничком збору приказан је део опреме којом располаже дивизија и заштитна одећа (летња и зимска) коју припадници цивилне заштите држе у својим становима. Гости су обавештени о досадашњем ангажовању дивизије на отклањању елементарних непогода широм Румуније. Приказан је и документарни филм о активностима припадника те дивизије.

Посебно занимљива била је посета згради Парламента Румуније коју је својевремено почео да гради ранији председник Николаје Чушеску. Реч је о пословном комплексу другом по величини на земаљској кугли, одмах после америчког Пентагона. То здање има шест спратова под земљом и осам изнад површине тла. Многи службеници који тамо раде више година још увек се не најбоље сналазе у својервном лавиринту, рекао је Никулае Мирковић, депутат Комисије за одбрану, јавну безбедност и националну безбедност. Господин Мирковић је бригадни генерал у пензији а пре више година био је командант Темишварског гарнизона. Гости из иностранства су имали прилику да чују из прве руке како се Парламент односи према својој војсци, али и према резервистима.

Током сусрета иностраних делегација са домаћинима, било је речи и о међусобној сарадњи. Са румунске стране у разговорима су, сем председника Илијескуа, учествовали први потпредседник Виктор Думитреску, потпредседници Виктор Констанда, Маријан Бућуман и Константин Михалђиоу и саветник за међународне односе Василе Илијеш.

Том приликом оцењено је да сарадња наше две организације у узлазној путањи, при чему посебан значај има прекогранична сарадња остварена између Општинског одбора УВПС у Зајечару и филијале у Турну Северину, те новосадске и темишварске организације. Представници филијале румунске организације у Крајови изразили су такође спремност да сарађују са зајечарском организацијом. Сви су изглед да прекогранична сарадња, на основу пројеката, буде финансирана из средстава Европске уније.

Председник румунске асоцијације Михаи Илијеску, у знак признања за досадашњу сарадњу две организације уручио је председнику УВПС Љубомиру Драгању јубиларну медаљу „Војни резервиста“.

Трошкове боравка у Румунији подмирила је Национална организација војних кадрова у резерви и повлачењу „Александру Јон Куза“.

З. П.

Текст уставне жалбе после пресуда Апелационог или Вишег суда

ШТА „КАЖУ“ ПРОПИСИ, А ШТА ДОКАЗИ

У прилогу објављујемо пример текста Уставне жалбе коју је потребно уложити Уставном суду Србије у следећим случајевима:

- (1) Када је Основни суд донео пресуду са вредношћу бода од 9,02 динара и застаре од три године, а после уложене жалбе Апелационог или виши суд то потврдили пресудом;
- (2) Када је Основни суд донео пресуду са

вредношћу бода од 9,40 динара и за цели период, а после уложене жалбе РФ ПИО Апелационог или Вишег суда то преиначили на 9,02 динара и три године застаре;

(3) Када је основни суд донео пресуду са вредношћу бода 9,40 динара за цели период или за три године, пресуде постале извршне, а РФ ПИО, после наплаћене штете, уложио реви-

зију Врховном касационом суду, а овај ревизијом пресудио са вредношћу бода од 9,02 и три године застаре.

Уставну жалбу је потребно уложити у року од 30 дана од пријема пресуде Апелационог или Вишег суда.

.....
(име и презиме)

.....
(адреса становања)

.....
(место)

УСТАВНОМ СУДУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 170. Устава Републике Србије, подносим насловном Суду, следећу

УСТАВНУ ЖАЛБУ

у 3 примерка са 4 прилога

Против

Пресуде Гж од
(навести назив суда)
..... године, коју сам примио дана године и

Предлажем

Да Уставни суд Србије УСВОЈИ ОВУ ЖАЛБУ и да на основу члана 3. у вези члана 32. став 1., и члана 21. став 1. Устава Републике Србије, УТВРДИ ДА СУ НАВЕДЕНОМ ПРЕСУДОМ ПОВРЕЂЕНЕ ПОМЕНУТЕ УСТАВНЕ ОДРЕДБЕ НА МОЈУ ШТЕТУ, ПО ТОМ ОСНОВУ УКИНЕ – ПОНИШТИ НАВЕДЕНУ ПРЕСУДУ И НАЛОЖИ АПЕЛАЦИОНОМ СУДУ (ВИШЕМ СУДУ) У БЕОГРАДУ ДА ДОНЕСЕ НОВУ ПРЕСУДУ КОЈОМ ЋЕ ОТКЛОНИТИ ОВЕ ПОВРЕДЕ.

Образложење

Поднео сам Основном суду у тужбу против Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, због накнаде штете на име мање исплаћених пензија, а након обављеног економско-финансијског вештачења уредио тужбу на начин да сам тражио да ми тужени исплати за период од 01.01.2008. године до 2015. године – по почетној вредности бода од 9,40 динара укупно динара са законском затезном каматом.

Првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и пресудом П број од године обавезао предходно поменутог туженог да овде жалиоцу за период од године до године, по почетној вредности бода од 9,40 динара плати новчане износе наведене у изреци са законском затезном каматом, а при томе је одбио тужбени захтев за плаћање за период од 01.01.2008. године до године.

Против првостепене пресуде изјавили су жалбу – овде жалилац и тужени, па је донео пресуду Гж број од године, којом је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио жалбу тужиоца – овде жалиоца делимично уважио молбу тужиоца и обавезао туженог да му за период од године до године на име мање исплаћене пензије плати по почетној вредности бода 9,02 динара новчане износе наведене у изреци, са законском затезном каматом. Истом пресудом, одбијен је тужбени захтев за период од 01.01.2008. године до године. На овај начин, испрљена су сва редовна правна средства, па је првостепена пресуда уз Гж пресуду постала правноснажна, а ја као жалилац сам исту примио 2015. године, тако да ову жалбу подносим у законском року.

Докази:

- 1) Пресуда у П број од године.
2) Жалба тужиоца против првостепене пресуде.
3) Пресуда Гж број од године.

Приликом доношења пресуде, Апелациони суд у Београду учинио је повреде предходно наведених Уставних одредби на штету подносиоца жалбе, и то:

I.

ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУЂЕЊЕ из члана 32. став 1. Устава Републике Србије.

Према наведеној уставној одредби, свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о мојим правима и обавезама Према нашем гледишту, цитирана уставна норма више је него јасна и она заправо представља темељ целокупног система ове државе.

Право на парнично суђење нарушено је на штету подносиоца жалбе у више нивоа, који ће ради прегледности бити посебно приказани, а потом изнети закључци који потврђују наше гледиште да се у конкретном случају ради о грубом нарушавању овог уставног начела. Сходно изнетом, цитиране уставне одредбе су повређене прво на питању почетне вредности бода овде жалиоца, а потом по питању става другостепеног суда да је у конкретном случају наступила застара потраживања за период од 01.01.2008. године до краја 2009. године. У вези изнетог, посебно указујемо на следеће околности.

1/1.

У односу на почетну вредност бода, ван контекста (навести назив суда) целине налази да се:

Ванредно усклађивање пензија од 01.01.2008. године по решењу туженог од 25.01.2008. године вршило у односу на пензије у 2007. години. Вредност бода коришћена за обрачун војних пензија од 01.07.2007. године до 31.12.2007. године износила је 9,02 динара.

Одлуком министра одбране извршено је усклађивање пензија војних осигураника за 4,21% почев од 01.01.2008. године – од истог датума када је решењем туженог извршено ванредно усклађивање пензија за 11,06%.

Због тога се проценат ванредног усклађивања од 11,06% у односу на пензије чији су корисници војни осигураници од 01.01.2008. године примењује на основицу која представља вредност бода од 9,02 динара јер када би се узела као основица вредности бода од 9,40 динара, усклађивање пензија војних осигураника било би извршено и за још додатних 4,21%.

Предходно наведено налажење Апелационог суда, посматрано са уставноправног аспекта, у односу на овде жалиоца представља како нарушавање права на правично суђење, тако и поступање у коме је садржана дискриминација њега као војног пензионера у смислу довођења жалиоца у неравноправан положај у односу на све остале пензионере у нашој држави. Када ово наводим, имам у виду следеће неспорне чињенице:

Овде жалилац се, сходно члану 193. Став 1. Закона о Војсци Србије налази у систему ПИО од 01.01.2008. године. У овој систем, жалилац је ушао са вредношћу бода од 9,40 динара, а не 9,02 динара. Ово је полазиште и с тога је другостепени суд имао обавезу да пође од ове чињенице, а не да врши одузимање повећања које је донео Министар одбране РС. Другачије речено, Апелациони суд је на описани начин прекорачио своју надлежност јер једноставно није имао право да мења постојеће одлуке.

У вези одлуке Министра одбране РС треба указати да се у конкретном случају ради о увећању од 01.09.2007. године, које се примењује од

01.01.2008. године, како је уосталом и наведено у тој одлуци. (Одлука о усклађивању војних пензија за 2007. годину „Службени војни лист“, број 13 од 20.03.2008. године). Наиме, наведеног датума министар одбране је донео одлуку о повећању бода за обрачун плата професионалних војника на 9,40 динара и сходно члану 261. став 1. и 2. Тада важећег закона о Војсци Југославије стечен је услов за повећање војних пензија за 4,21%, али се то могло, основном Законом, реализовати тек од 01.01.2008. године јер је било мање од 5%.

Из изнетог произилази:

Да се увећање војних пензија од 4,21% односи на 2007. годину, како је уосталом и наведено у тој одлуци. Када при томе другостепени суд наводи да се усклађивање пензија по решењу туженог од 25.01.2008. године вршило у односу на пензије у 2007. години, онда се по логици ствари отвара питање из којих разлога се почетна вредност бода – основица од 9,40 динара није односила и на овде жалиоца.

Када је реч о усклађивању пензија, сматрамо нужним да укажемо на још једну посебно важну чињеницу, а из које се јасно види колико је другостепени суд ван контекста целине циено увећање пензије војним пензионерима за 4,21% и колико је на тај начин дискриминаторски поступао у односу на ову групацију. У циљу конкретизације ових навода, указујемо да су у току 2007. године:

Војне пензије повећане за 3,2% од 01.07. 2007. године и за 4,21% које се могло применити од 01.01.2008. године.

У истој години – 2007- пензије цивилних пензионера повећане су за 3,75% од 01.04.2007. године и за 7,78% од 01.10.2007. године.

Изнете околности несумњиво значе да су и цивилним и војним пензионерима пензије повећане два пута и с тога је неодољиво да се повећање за 2007. године узима као повећање из 2008. године због тога, наводи да се увећање од 4,21% односи на 2008. годину, то не значи ништа друго значило осим чињенице да се војни пензионери поново стављају у неравноправан положај и да се у односу на њих врши стварна дискриминација.

На све наводе, које сам изнео и у жалби, другостепени суд не даје никакав коментар – једставно речено и не спомиње их, као да нису ни изузети. Из овога следи да је поменути суд пропустио да размотри наше аргументе и да је на тај начин повредио право на правично суђење. Овакав правни резон има и Европски суд за људска права у Стразбуру /пресуда Quadrelli против Италије од 11.01.2000/, а што прихвата и Уставни суд.

I/2.

На претходно описани начин, другостепени суд заобилази и Одлуку Уставног суда Републике Србије Уж број 8405/13 од 04.12.2013. године у којој су изнети и темељито образложени општеобавезујући правни ставови. Када је реч о овој Одлуци, сматрам нужним да посебно укажем на поједине наводе, па тако цитирам:

„ испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није се могло одвојено ценити у односу на војне осигуарнике, јер су пензије остварене до 01.01.2008. године, као и оне оставрене после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под istim условима и У ИСТОЈ ВИСИНИ као и пензије у осигурању запослених“.

Из наведене одлуке произилази да су војни пензионери до 01.01.2008. године били у посебном систему и да су од тада укључени у општи систем пензијског и инвалидског осигурања. Из овога става следи закључак да су војни пензионери, а то значи и овде жалилац, мора добити увећање у истом проценту и у истој висини као и остали пензионери. Овде жалилац је укључен у општи систем пензијског и инвалидског осигурања са вредношћу бода од 9,40 динара које је остварио у систему у коме се до тада налазио и с тога, сходно изнетим ставовима, морао је на ту вредност добити увећање од 11,06%. Свака друга рачуница – мисли се на рачуницу која се односи на вредност бода од 9,02 динара противна је цитираном ставу Уставног суда.

I/3.

Предходно наведено резонавање Апелационог суда у Београду по питању почетне вредности бода супротно је и правном ставу Врховног Касационог суда изнетом у ревизијској одлуци Рев број 975/2014 од 10.09.2014. године. Наиме, из образложења наведене одлуке – страна 4 – пасус 2, несумњиво произилази да и тај суд заузима јасан став да се у конкретном случају овде ради о почетној вредности бода од 9,40 динара.

Доказ:

Решење Врховног касационог суда рев број 975/2014 од 10.09.2014. године.

I/4.

Другостепени суд је у свему повредио право на правично суђење и када је нашао да је застарело потраживање овде жалиоца за период од 01.01.2008. године до краја новембра 2009. године. У вези изнетог, другостепени суд је у основи арбитрено и на штету овде жалиоца применио одредбу члана 376. 300. Наиме, према овој одредби, како то налази грађанско одељење Вишег суда у Београду /Билтен Вишег суда у Београду број 8/2011/ - „субјективни рок од три године почиње да тече када су кумулативно испољени услови предвиђени чланом 376. став 1. 300 – од дана када су оштећеном били доступни подаци о свим елементима на основу којих се, поред сазнања да је штета настала и о лицу које штету починило, могао утврдити и обим настале штете. У конкретном случају то је дан када су тужиоци примили решење о усклађивању пензија, када су имали могућности да сазнају за настанак штете и да утврде обим штете /разлика између исплаћених пензија у спорном периоду и пензија утврђених решењима о усклађивању/“.

Када се наведено и у свему прихватљиво правно схватање подведе под конкретан случај, долази се до следећих закључака:

Овде жалилац није добио решење о усклађивању пензије, што је иначе неспорна чињеница. Како жалилац није добио решење о усклађивању пензије, а управни орган му је исплаћивао пензију према решењу које је до тада имао, то је јасно да не може бити јасније, да жалилац није могао знати да му органи туженог причинишавају штету, а посебно није могао да зна

Колики обим штете трпи. Иначе, обим штете жалилац је утврдио тек по извршеном вештачењу које је одређено од стране првостепеног суда.

Из описаног стања ствари следи закључак да у конкретном случају нема ни говора о наступању застарелости потраживања, како то другостепени суд неосновно налази, а то даље јасно значи да је и у овом делу повређено право овде жалиоца на правично суђење.

I/5.

Цитирано правно резонавање засновано на опште обавезујућој одлуци Уставног суда Уж број 9515/2012 од 13.11.2014. године, а у којој у погледу субјективног рока застаре у смислу члана 376. став 1. 300, јасно наводи:

...“У конкретном случају било је од правног значаја не само када је оштећена сазнала за штету, него када је сазнала и за висину, односно коначан обим штете“.

... Уставни суд оцењује да је у конкретном случају произвољно примењено материјално право тиме што је субјективни рок застарелости рачунат од дана прве исплате породичне пензије након њеног усклађивања...“.

Када се наведени обавезујући правни ставови Уставног суда доведу у везу са пресудом другостепеног суда, тада се долази до једино могућег закључка, који се састоји у томе да је раније наведени правни резон другостепеног суда по питању рачунања рока застаре у директној супротности са поменутом одлуком Уставног суда и да је и на овај начин повређено право подносиоца уставне жалбе на правично суђење.

I/6.

У односу на застарелост потраживања, указујемо и на чињеницу да је овде реч и о дугу државног органа – туженог према грађанину – овде жалиоцу, а када је то тако, онда се ни по овом основу не може говорити о року застаре од 3 године како то погрешно узима првостепени суд. Коначно, овде се ради о пензији као материјалном основу за егзистенцију тужиоца. Како се у конкретном случају ради о пензији, то је другостепени суд, према нашем гледишту, могао имати у виду одредбу члана 6. Закона о ПИО која јасно говори да права из пензијског осигурања не застаревају. У вези изнетог, потребно је указати и на чињеницу да је тужени за цео период, на исти начин као и што и сада чини, вршио овде жалиоцу исплату пензије, али у мањем износу од припадајуће и због тога жалилац, објективно посматрано, није ни могао знати да ли му је и колико било мање уплаћено. На тај начин долазимо и до правног основа који се огледа у чињеници да се овде ради о дугу или о стицању без основа, што све говори у прилог нашег става да се овде не може применити предходно наведена законска одредба која прописује рок застаре од 3 године.

Из изнетих разлога, сматрамо да је ова жалба у свему основана и предлагемо као у уводу.

У Београду2015. године.

Подносилац жалбе

О прекрајању историје
и „теорији завере“РАЗОРНИ РАТОВИ
БЕЗ ОРУЖЈА

Историја Срба је присећање на непрестана страдања. Чак и последња суђења у Хашком трибуналу доказују да је важније од свега коначно отети Србима језик, писмо и културу. Све одлуке у вези с латиницом и ћирилицом су само део неокорткалног и сведиманзионалног рата против Срба.

Ратовање инфромацијама и инфромативно ратовање само су вид неоружане агресије за освајање душа и простора

Дрско отимање језика

Историја Срба је присећање на непрестана страдања. Чак и последња суђења у Хашком трибуналу доказују да је важније од свега коначно отети Србима језик, писмо и културу. Све одлуке у вези с латиницом и ћирилицом су само део неокорткалног и сведиманзионалног рата против Срба. Зато није чудо што у српским окриљима ничу друштва за заштиту Срба под именом СРБ.

Шта се догађало у тих запамћених скоро хиљаду година? У најстаријим анализама спомиње се текст који је 1332. године написао Доминиканац Буркард за потребе папског двора, у којем је фратар предложио уништење двеју шизматских држава Србије и Грчке, јер су „одбацили католичанство“. Затим истраживачи и аналитичари спомињу Римску курију која је 1603. године дело Мавра Орбина „Сумарни преглед историје појединих словенских држава на Балкану до најезде Турака“ уврстила у попис забрањених књига. Тако је доказано да су после Константина Порфиогенита, Римска курија, затим Ватикан, нордијска, германска и аустроугарска школа својим непосредним утицајем, прекројили српску историју.

Масмедији су свакако и историјски сведок, јер, да се нису оглашавали сада нико не би знао да је дубоко у узроку југословенске кризе „крађа језика“, која одгонета странцима зашто све су-

ПИШЕ:

професор др
Светозар
РАДИШИЋ
пуковник у
пензији

коблене стране на просторима претходне Југославије говоре варијацијама истог језика. У „Српском листу“ (Задар, 1903), објављен је чланак поводом „крађе српског језика од стране Хрвата“.

Од протосрпских племена
до европских народа

У напису „Прозвана је Српска академија наука“, објављеном 12. маја 1994. године, у листу „Војска“, сугерисано је да се академици САНУ изјасне о истраживању Олге Луковић Пјановић. Докторка наука у области филологије, која је одбранила докторат у Сорбони, прикупила је више од 9.000 страних извора па тврдњу да из протосрпских племена потичу многи садашњи европски народи. Двадесет година нико из те угледне институције није покушао да се изјасни о научном раду „Срби – народ најстарији“, а на-

слов је проистекао из једног од исказа Халкокондила и дело садржи много аргумената у вези са српским језиком и писмом.

Парадоксално је, када се говори о теми српског језика и писма, да су у Србији највећи противници србства интернационалистички настројени системци у институцијама које финансијски издржава српски народ. По свему судећи, у Српској академији наука и уметности (САНУ) само је мр Мило-

КАКО ДО
КЊИГЕ

Књигу проф. др Светозара Радишића, пуковника у пензији „Неоружани облици агресије“ чије изводе објављујемо у овом броју „Војног ветерана“ можете набавити наручбом путем телефона:
062/ 448-965

Светозар Ђ. Радишић
**НЕОРУЖАНИ
ОБЛИЦИ АГРЕСИЈЕ**

Чему служи „брисање историје“

ПОЧЕТАК НЕСТАНКА НАРОДА

Са темом у вези са крајом српског језика, историје, традиција и културе аутор ове књиге повезан је од првих истраживања у области теорије ратовања. У научном напису „Теорија завере“ и политика одбране“, објављеном у општевојном теоријском часопису „Војно дело“ број 1–2 1993. године, постављено је питање коме и чему служи „брисање историје“, будући да се прича Макса Валентинуција да „Запад не познаје Николу Теслу и његово дело“ само надовезује на оне које су већ написали Јован Стерија Поповић, Јаша Томић, Милош Милојевић, Сима Лукин Лазић, Псуњски, Милош Црњански, Јован Дучић, Владимир Дворниковић, Олга Луковић Пјановић, Радивоје Пешић, Јован И. Деретић и многи други истраживачи узрока балканске кризе.

Када се прочита да се српска историја ослања на изјаве Константина Порфириогенита и летопис попа Дукљанина, постаје јасно колико је учињено да српски народ нестане. Иако кажу да је Летопис попа Дукљанина настао у другој половини 12. века, најстарији познати рукописи хронике потичу из средине 17. века (!?!). То су тзв. Ватикански рукопис, који је настао око 1650. године у скрипторијуму Ивана Луцића, а чува се у Ватиканској библиотеци, те тзв. Београдски рукопис, преписан највероватније око 1658. године кога неки истраживачи приписују фра Рафаелу Леваковићу, а налази се у Народној библиотеци у Београду. Хроника је први пут објављена 1601. године, на италијанском језику, као део књиге *Il Regno degli Slavi* дубровачког бенедиктинца Мавра Орбина.

*Јеванђеље кнеза Мирослава,
крај XII века, Народни музеј
Београд*

*Јован Владимир је био владар
Дукље који је владао од око 1000.
до 1016. године. Такође се сматра
првим владарем-свешћем у српској
средњовековној историји*

рад Симић јавно радио на очувању српског језика и ћирилице. Чак је без подршке система направио програмски пакет „РАС“, ради стандардизације српског издаваштва. Све под паролом „Говори српски да те цео свет разуме! Да би нам се име спомињало!“

Комуникација између микрокосмоса и макрокосмоса

С друге стране, на шта су spremни системи довољно говоре реакције званичника САНУ и Универзитетске библиотеке „Никола Тесла“ у Нишу, на рад и дело истраживача језичких корена Славише К. Миљковића. Иако на његовом опусу треба још много радити, неспорно је да је став САНУ и библиотека према његовом делу површан и суштински антисрпски.

Историчари не смеју да истражују

историју пре седмог века, а САНУ нема намеру да установи истинитост тврдњи које су понудили истраживачи попут Јована Деретића, Славише Миљковића и Милоша Гроздановића. Велеиздаја српског језика и писма, која је почела са Ђуром Даничићем и Вуком Караџићем још је наглашено присутна. Нехајан однос према језику и писму не би био важан, да језик није важнији од живота, јер је његова основа и његово исходиште. Језик омогућава комуникацију између микрокосмоса и макрокосмоса.

Проблем напада на српски народ преко језика, много је значајнији него што може да се претпостави, будући да Србима краду речи и потискују ознаке слова (тзв. писмена). Дакле, потискује се писменост. Да би се објаснио феномен крађе језика и затирања писмености и да би се схватило какве то везе има са неоружаним об-

Трагови у документима ЗАКУЛИСНИ ПЛАНОВИ

Александар Антонић, аутор књиге „Ватикански тунели“ 17 година је изучавао Ватикан и принео проверене податке о милитантности папа и србимрским у окриљу римокатоличанства, те настојању и плановима да се српски род сваковрсно и сваколико затре.

Асиметрична равноправност

ЈЕДНИМА СВЕ, ДРУГИМА НИШТА

Хашки трибунал је успео да посредством администрације Републике Србије добије све документе из Војног архива у Србији (и са ознаком државна и војна тајна), а Србија са САНУ није ни покушала да из највећих светских библиотека (посебно из Ватиканске библиотеке) добије копије историјских докумената и историјских дела, не би ли спречили истраживаче да мистификују историју Срба. Не би било чудно да су у праву поједини аналитичари историје, попут Анатолија Тимофејевића Фоменка, који тврде да су и векови измишљени и уметнути у историју. Видети: Анатолиј Тимофејевић Фоменко, *Статистичка хронологија (математички поглед на историју)* – у ком смо веку?, стр. 378.

лицима агресије, потребно је да се подробно опише суштина функционисања космоса.

Научно је доказано да универзум од постања чини само енергија. Реч је о умној, самостварајућој и свепрожимајућој енергији. Све што постоји у универзуму (енергије, материја, информације) суштински је скуп различитих, свеприсутних и свепрожимајућих облика јединствене енергије. Када не би постојали енергија, материја, информације и кретање (космички садржај), систем људске реалности би се распао, а сазнање би изгубило смисао. Квантитативни однос материје и остатка енергије је толики у корист енергије да се сматра да је космос празан. Стога научници космос називају „празнина“, „бездан“, „поље нулте тачке“... Осим енергије, са њеним безбројним модификацијама, и материје, као што је речено, постоји и информација, која пресудно утиче на кретање, а то значи на живот, и на све врсте уобличавања енергије. Информације су универзалне – прожимају сва сазвезђа, а упркос томе човек зна да их контролише и прилагођава себи. Зато је важно што „прво би реч“. По свему судећи, основни проблем оних који би да што пре затру Србе јесте што је могућа истина да „прво би реч српских предака“.

Наредник Михајло М Петровић
први српски пилот и прва
ваздухопловна жртва

ЛЕТЕЛИ БЕЗ ПЕРЈА КАО ВИЛЕ

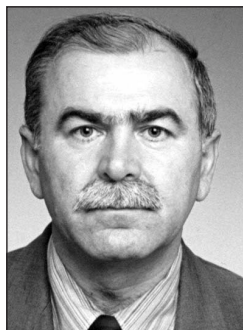
Сазнања о ваздухопловству, посредно или непосредно допирала су до Србије, постајала су део српске националне свести о развоју савременог света. Било је покушаја и смелих идеја, већ крајем XIX века, практичне примене и увођења ваздухопловства у војску и за научне потребе.

Удоба Михаиловог рођења и раног детињства ваздухопловство је било у фази развоја летећих справа лакших од ваздуха, балона – аеростата, слободних и управљивих – који су називани и „ваздушне лопте“. То чудо – топловаздушни балон – који се слободно креће по ваздуху, свету су приказали Французи, браћа Монголфје 1783. године. Појава балона у почетку је искључиво била атракција којом су се бавили авантуристи и радозналци, жељни новина и спремни да их пробају и у пракси примене. Француска је увела балоне у војску 1794. године. Средином XIX века – 1852. године појавили су се ваздушни бродови – „ваздушне лађе“. Развој ваздухопловства убрзан је крајем XIX века. Балони су коришћени у француско-немачком рату 1870-1871. године. Немачка уводи балоне 1870, Велика Британија 1878, Италија 1884, Русија 1885, Аустро-Угарска 1886, а САД 1892. године.

Истовремено, многи научници су интензивно радили на решавању проблема лета уопште и справама тежим од ваздуха са сопственим погоном. О томе постоје бројни писани трагови у виду цртежа и описа Леонарда Да Винчија, радова славних научника Франческа Ди Лане, Борелија, Жуковског, Њутна, Џорџа Келија, Пактона, Хирама Максима, Ленглија и других, којима су утемељене основе теорије аеродинамике и понуђена решења проблема летења човека са справама. То је био изузетно тежак проблем, јер човек није рођен да лети, већ да иде по земљи – природни летачи су птице, инсекти и неке животиње. Поред научних сазнања, важну улогу у настанку и развоју авијације имали су разни технички проналасци, посебно мотор са унутрашњим сагоревањем за покретање летећих справа.

Елису покретало дрвено уже

Многи предлози, идеје, проналасци, модели и конкретна решења из тог времена данас изгледају као играчке, али, за то доба то су биле огромне новине о којима су дебатовала и давала мишљења највећа имена светске науке, научна друштва и Француска академија наука, између осталих. Француз Алфонс Пено 1871. године, први је на моделу практично употребио

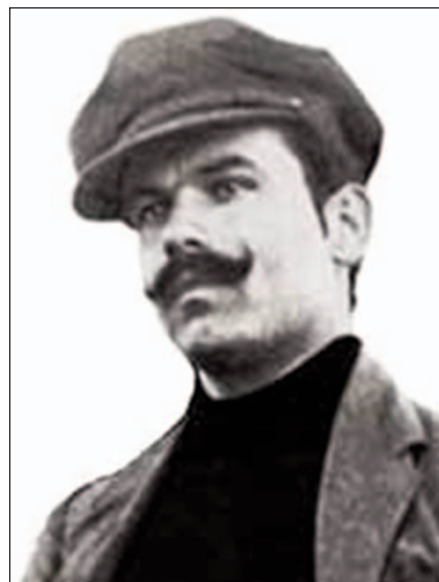
ПИШЕ:
**Златомир
Грујић,**
пуковник у
пензији

елису, покретану гуменим ужетом, за стварање вучне силе авиона, данас су то популарни летећи модели „гумењаци“.

У Руској царевини Србин Огњеслав Костовић, 1882. године, гради ваздушни брод „Росија“, а генерал инжињерије Мажајски прави авион на парни погон. У Америци Никола Тесла 1886. године објављује цртеже ваздухоплова. Немац Ото Лилиентал је, пред крај XIX века обавио на хиљаде

експерименталних летова безмоторним авионом – једрилицом, и дошао до драгоцених сазнања за даљи развој авијације, а 1889. године објавио је књигу „Лет птица као основа ваздухопловства“. Француз Клемент Адер конструише летећу справу „авион“, а 1892. године потписује уговор са француским министарством рата о изградњи авиона двоседа који би носио 75 килограма бомби! Конструише летећу справу са два парна мотора тешку око 400 килограма! У Енглеској Хирам Максим конструише 1896. године гломазну летећу справу, тежине око три тоне, са два парна мотора од по 180 коњских снага, која није могла да полети. У САД Октав Шанут конструише безмоторни авион – једрилицу са два пара крила, а Самјуел Ленглеј прави летелицу „аеродром“ 1901. године. Наведени, као и многи други експерименти, покушаји и са мање или више резултата успешни летови, крчили су пут настанку авиона – летеће справе теже од ваздуха, управљиве и са сопственим погоном. Тај историјски сан остварили су у САД браћа Орвил и Вилбур Рајт 17. децембра 1903. године првим летом авиона „Флајер“.

За развој ваздухопловства у XVIII и XIX веку, били су заинтересовани и многи Ср-

Михајло М. Петровић

би разасути широм света – Доситеј Обрадовић, Огњеслав Костовић, Никола Тесла, Михаило Пупин и други.

Сазнања о ваздухопловству, посредно или непосредно допирала су до Србије, постајала су део српске националне свести о развоју савременог света. Било је покушаја и смелих идеја, већ крајем XIX века, практичне примене и увођења ваздухопловства у војску и за научне потребе. Зато и не чуди што су се ваздухопловне идеје брзо прихватиле у Србији и сврстале је у ред првих држава које су увеле ту велику новину – ваздухопловство почетком двадесетог века.

Балон летео изнад Београда

Доситеј Обрадовић је записао да је, одушевљен сазнањем о полетању првих балона браће Монголфје 1783. године, из немачког града Лајпцига где је боравио, отпутовао 1794. године у Париз да види „Како Французи, као и остали људи, без перја, ипак као виле по ваздуху лете“. Његов ученик Атанасије Стојковић записао је почетком 19. века у својим уџбеницима физике у Будиму, о „дивним машинама посредством којих ми у ваздух дизати, и по ваздуху лешћети можемо“, користио је термин „балон“ који је у српском језику прихваћен, уместо „лопта“ или аеростат, крајем XIX и почетком XX века.

Балон је, забележили су хроничари, први пут летео изнад Београда сто година после лета браће Монголфје. Наговештај увођења ваздухопловства у Српску војску видимо у „Уредби о формацији целокупне војске“ из 1893. године, којом је предвиђено да се формирају ваздухопловна, тј. балонска јединице. Ваздухопловство се помиње у Закону о устројству војске Краљевине Србије из 1904. године, у одељку „Саобраћајна струка“. У процесу модернизације српске војске праћена су иностранства искуства, планирано је увођење ваздухоплова и школовање кадра. Првог ваздухопловног стручњака Србија је добила почетком XX века, када је поручник Коста Милетић, од фебруара 1901. до новембра 1902. године, завршио ваздухопловне

студије у Русији. Школовао се у Волковом пољу код Петровграда, у за то време елитној школи. Оспособљен је за пилота слободних и везаних балона и за руковођење голубијом поштом. Током боравка у Русији активно је учествовао на војним маневрима управљајући балонима и шаљући депеше голубијом поштом.

Ваздухопловство постепено допире и до Србије и реализују се први пројекти на том плану. Тако је 1908. године формирана Прва станица голубије поште у Медошевцу код Ниша. Потом су, 1909. године купљени балони за Српску војску, водонична централа и опрема. На једном од првих балона, који је крштен „Србија“ летео је мајор Коста Милетић у Аугзбургу (Немачка) са власником фабрике. На балон је постављена српска заставица, па је то био први лет једног ваздухоплова са обележјима државе Србије.

Французи први школовали пилоте

Након успешног лета авиона браће Рајт децембра 1903. године, балони се потискују у други план. Почиње „ера авијације“. Армија САД набавља авионе 1908. и 1909. године, Француска 1910, потом Аустро-Угарска, Велика Британија, Немачка, Русија и Италија. Авиони се користе на војним маневрима 1910, 1911, и 1912. године, где је уочена њихова изванредна могућност за извиђање из ваздуха и коректуру артиљеријске ватре.

Успешни летови авиона браће Рајт у Америци охрабрили су авијатичаре у Европи и дали им мотива за даљи рад. Французи су први почели израду аероплана и школовање пилота у Европи и њима припада највећа заслуга за брзи и успешан развој авијације до Првог светског рата. Међу њима посебно место имају: Фербер, Сантос Димон, браћа Габриел, Шарл Воазен, браћа Анри (Хенри) и Морис Фарман, Делагранж, Луј Блерио и други.

У нашој маленој Србији у времену од 1909. године, било је бораца за освајање ваздуха и то међу омладином, посебно ученицима београдске Реалке, који су поред школовања, пасионирано радили на изради разних модела авиона – планера, и вршили са њима пробе. У томе су имали доста успеха и изазивали шире интересовање у Београду. Међу њима су се највише истицали ученици: Александар и Јовица Дероко, Љубиша Глишић, Ђорђе Рош, Константин Петровић и Страхиња-Бане Нушић, син књижевника Бранислава Нушића.

Многи инострани ваздухопловци долазили су у Србију и приказивали радозналој публици – грађанству разних узраста и професија, а нарочито, војним лицима, државним званичницима, летеће справе и вештину летења. Авионе са летачким програмом су приказивали у Београду 1910-1912. године: Аустријанац Рудолф Симон, Рус Борис Маслеников, Чех Јан Чермак, Италијан Ђани Видмар, Словенац Едвард Русјан и други.

Наших шест школованих пилота

Престолонаследник Србије Александар Карађорђевић је за време посете Француској 1910. године летео авионом. Њего-

Српски пилоти, са инструкторима и полазницима из других држава, у школи Фарман, Етамп, Француска 1912. године. Означен бројем један Јован Југовић, бројем два Михаило Петровић и три Војислав Новићић

вим, и утицајем оца му, Краља Петра I Карађорђевића, Министарство војно Краљевине Србије почетком 1912. године одабрало је шест кандидата који су у Француској, Етамп код Париза, од маја до септембра исте године завршили летачку обуку. Звање пилота први је добио наредник Михаило Петровић, његова диплома и летачки знак заведени су под бројем 979 Међународне ваздухопловне федерације (FAI). Тако је он први српски пилот са дипломом. Веома је важно што је Србија добила пилоте и авионе у првој декади ере авијације, девет година након историјског лета браће Рајт, и само годину-две од увођења авијације у војске најразвијенијих држава. Тако се и она нашла међу њима. То је велика ствар, као и чињеница да је наредник Михаило Петровић међу првих хиљаду пилота са лиценцом FAI, а и осталих петорица наших првих пилота су близу, мало преко те бројке.

Крајем 1912. године, формира на је Ваздухопловна команда са седиштем у Нишу, чиме је успостављена организацијско-формацијска структура српског војног ваздухопловства. Србија је набавила дванаест авиона, а јануара 1913. године почиње у Нишу летачка обука, на аеродрому Трупалско поље. На челу Ваздухопловне команде Српске војске, која је имала: Аеропланско одељење; Балонско одељење; Водоничну централу, и Голубију пошту, био је мајор Коста Милетић. Сре дином фебруара 1913. за подршку операција Приморског корпуса код Скадра, формиран је Приморски аероплански одред – прва борбена јединица српског војног ваздухопловства.

Извршавајући борбени задатак извиђања непријатеља, 20. марта, погинуо је код села Барбалуши, наредник-пилот Михаило Петровић. Он је прва жртва српског војног ваздухопловства, и други у свету.

Пилотски позив Михаило је прихватио са одушевљењем и великом амбициозношћу, видевиши у авијацији појаву која ће људима подићи квалитет живота и изменити свет. Радостан као дете, он осам дана по доласку у Француску на школовање, пише брату: „Ево ме у Етамп, 60 километара далеко од Париза. Овде чим смо дошли и

јавили се, замисли, одмах смо летели. Колико је величанствено летели. Колико је величанствено осећа само онај, који се обрете на висини од 100-200 м изнад ва-роши“.

Одлична оцена за Михајла Петровића

Раскошан летачки таленат Михаилова крунисан је после два месеца обуке и побудио велику пажњу у Француској, тада центру авијатичарских догађања у свету. Реално схватајући да је у летењу нашао себе и испољио знање и умеће на најбољи начин и за себе, али и за своју земљу и народ, он шаље радосну вест у Србију: „Јутрос сам завршио своје школовање по досадашњем уговору. Летео сам на висини од 300 метара један сат и три минута и извршио болплан са те висине. Свршио сам своје школовање одлично – бар ме је тако оценио директор школе“. Михаило је био свестан зазова и опасности које позив пилота носи и то је реално, без страха, прихватио. Тешећи брижне родитеље, брата и сестру, пише им: „Када сам дошао у Француску, пошао сам са мирном савешћу да радим за Славу, јер нити сам сматрао нити сматрам, да човек живи само да би гурмански напунио свој стомак већ треба да донесе и користи на ком научном прогресу и на тај начин да остави своје име даживи. Са том идејом ето ја сам дошао овде. Са том идејом радим и са њом сам успео, да бар толико стечем, да се назовем првим српским дипломираним авијатичарем – слободне Србије. Што се тиче вашег страховања ја му не налазим места, јер ја и знам и верујем да што се тиче вашег страховања ја му не налазим места, јер ја и знам и верујем да нема смрти без судњег дана. Будућност је увек нејасна и нико не може рећи шта ће се десити.“ Слично је написао и у једном другом писму: „Сви ми носимо у виду свога амбициозног тела само једну велику грудву земље, која ће, у своје време и противу наше воље отићи на своје место. Ми то не можемо спречити па ма чега се латили.“

Михаилов карактер оценили су и француски инструктори, јер су видели да је одлучан, смирен неизмерно храбар и да презире смрт. Ето, остало је понешто из Михаилове летачке праксе и за уџбенике ваздухопловне психологије и педагогије што има трајну вредност.

Досије: Најмоћније армије

АМЕРИКАНЦИ НАЈЈАЧИ, НЕМЦИ СВЕ АНГАЖОВАНИЈИ

Пентагон сваке године потроши око 600 милијарди долара, више од следећих десет највећих армија заједно

На недавној војној паради Москва је показала најновији модел руског тенка „армата Т-14“. Познаваоци оружја одмах су га назвали „супертенком“ и предвидели да би он у догледној будућности могао да прерасте у „копнени дрон“ као први тенк без посаде.

Како преноси „Раша тудеј“, овај модел ће коштати око осам милиона долара и бити јефтинији од америчке конкуренције, „абрамса“. Купци се већ интересују, пре свих Индија, највећи увозник руског оружја. Можда ће „армата Т-14“ нешто променити при следећем пресеку стања, али је према најсвежијим истраживањима руска армија друга, а индијска четврта најјача на свету. Најмоћнија војска на планети и даље је – америчка.

Истраживање „Ватрена снага света“ рангирало је земље на основу, између осталог, људства, буџета и наоружања. Пентагон сваке године потроши око 600 милијарди долара, више од следећих десет највећих армија заједно. Американци су и у многим другим стварима далеко испред свих. Имају 20 носача борбених авиона док остатак света све скупа има 12. То Америци пружа могућност да отвара базе широм света и уз помоћ војне превласти остварује геополитичке интересе.

Аналитичари окупљени око поменуте студије саставили су листу на основу јавно доступних података, узимајући у обзир искључиво конвенционално наоружање без освртања на нуклеарни арсенал. Истраживање, објављено на сајту глобалфиреповер.цом, показује да број војника јесте важан, али не и пресудан: Кина има далеко већи број војника од САД (више од 2,2 милиона кинеских наспрот око 1,5 милиона америчких), али да су ратници Пентагона далеко боље обучени и опремљени. Руси имају готово двапут већи број тенкова од Американаца (око 15.000 руских наспрот 8.000 америчких), али је проблем руског оружја што је често застарело, датира из совјетских времена, али се то последњих година мења. САД поседују скоро 14.000 војних авиона, док Москва трипут мање.

Русија је на другом месту најјачих армија, са војним буџетом од око 70 милијарди долара, што је скоро за трећину више од оног што је Кремљ трошио на војску 2008. Руска армија има више тенкова него било која друга, док трећа најјача војна сила, Кина, држи више војника него било ко други. Четврта, индијска армија, највећи је увозник оружја на планети, док њене ба-

Јован Прокопљевић

Најмоћније армије на свету

1. САД
2. Русија
3. Кина
4. Индија
5. В. Британија
6. Француска
7. Јуж. Кореја
8. Немачка
9. Јапан
10. Турска
59. Мађарска
61. Хрватска
70. Србија
89. Бих
99. Словенија
100. Албанија

Извор: globalfirepower.com

Руски тенк „Т-72“ на војној паради у Москви 9. маја (Фото Бета)

листичке ракете могу да погоде циљеве у целом Пакистану и највећем делу Кине. Када стручњаци за међународне односе анализирају раст Кине и њену могућу превалу у светској политици, обично истичу да то није лако остварљиво јер ће најмногољуднија земља света заиста економски претећи САД, али и да ће Вашингтон задржати епитет најјаче војне силе. Пекинг је за више од 12 одсто повећао издвајања за војску, а као први очигледни геостратешки проблеми издвајају се његова територијална спорења са Јапаном и Филипини-

ма у Источном односно Јужном кинеском мору.

Следе Британија и Француска. Лондон намерава да до 2018. умањи војне снаге за петину, али и даље има амбициозне планове: за пет година треба да почне да користи носач авиона назван по краљици Елизабети и придружи се малом друштву власника овог моћног арсенала.

Французи смањују број радних места у сектору одбране, који уједно располаже са све мање новца, али и даље јако води ра-

ЗА СВЕТСКЕ ВОЈСКЕ 1747 МИЛИЈАРДИ ДОЛАРА

Највеће војне трошкове у 2013. имали су САД (648 милијарди долара), Кина (188 милијарди) и Русија (87,8 милијарди)

чуна да дође до најсавременије опреме. И поред тога што за армију одваја нешто мањи постотак бруто друштвеног производа од оног који НАТО тражи од својих чланица (1,9 одсто наспрам предвиђена два), Париз и даље распоређује солдате у мисијама ван својих граница, пре свега у Африци. После Јужне Кореје, која се труди да увек буде борбено спремна због непрекидног сукоба са Северном Корејом, на списку је Немачка. Обично се истиче да немачка армија не одсликава немачку економску силу у свету, али је она ипак осма по јачини као и осми највећи потрошач у том домену. Због катастрофе у коју су гурнуле планету у Другом светском рату, Немачка и следећа земља на листи, Јапан, показују дозу војне суздржаности, али ипак опстају у првих десет најјачих армија. Осим тога, Јапанци размишљају да промене устав који инсистира на очувању искључиво одбрамбених снага, док Немци одавно не држе своје трупе у оквиру својих граница: учествовали су у нападима на Србију 1999. и у рату у Авганистану 2001. а недавно су послали и један мали број војника у Ирак да тамошње снаге обучавају за рат против Исламске државе.

У првих десет ушла је још само Турска. Према неким подацима Анкара је прошле године увећала војни буџет за 9,4 одсто у односу на 2013, што се и очекивало с обзиром на кризу у региону односно, грађанске ратове у Ираку и Сирији.

Управо је на примеру Ирака и Сирије јасно зашто САД раде на томе да остану војни титан. Као светска сила са геостратешким циљевима широм глобуса, САД морају да имају оружане снаге које ће остварити оно што не може дипломатија. У Авганистану су задржале око 10.000 војника, док су у Ирак прошле године вратиле око 3.000. Бомбардују положаје Исламске државе у Ираку, али и у Сирији, док Пентагон редовно шаље дронове на осумњичене за тероризам на подручју од Сомалије до Пакистана.

За Русију је највећи изазов окршај у Украјини између кијевских снага и проруских побуњеника са истока земље. Москва је од прошле године организовала неколико великих војних маневара. Осавремењује опрему и повећава издатке за армију од дешавања у Грузији 2008. када су се трупе под командом Тбилисија сукобиле са руским војницима у Јужној Осетији и Абхазији, где су већ биле руске мировне снаге. И дотад независне од остатка Грузије, а Русима наклоњене две регије, прогласиле су независност коју је Москва одмах признала. Грузија је остала са две отворене „ране“ и као таква – удаљена од придружења Северноатлантској алијанси, што је био руски геополитички поен.

А где смо ту ми?

Србија је на 70. месту на попису од 126 земаља, иза Мађарске (59) и Хрватске (61), а испред БиХ (89), Словеније (99) и Албаније (100). Коментаришући Србију, аутори пишу да је „совјетски и југословенски утицај и даље очигледан у инвентару садашњих борбених снага“ и побрајају 52.000 активних војника, 225 тенкова, авијацију са 119 авиона и буџет од 830 милиона долара.

Јелена Стевановић

Свет се ужурбано наоружава. Према подацима које је обелоданио руски информативни портал Спутник, укупни војни трошкови у свету, у 2013. години, износили су 1747 милијарди долара.

Државе са најмоћнијим армијама на планети не посустају – милијарде долара троше се да би војске биле још убојитије, оружје постаје све модерније. На списку 15 држава са највећим војним буџетима на свету прва три места заузимају САД, Кина и Русија. Сједињене Америчке Државе су према подацима за 2013. те године потрошиле за војску 648 милијарди. Далеко иза САД, на другом месту ове листе је Кина чији војни трошкови су износили 188 милијарди долара. Русија је на трећем месту са „скромних“ 87,8 милијарди долара.

Иза ове тројке највећих војних трошација су: Саудијска Арабија (67 милијарди долара), Француска (61,2 милијарди долара), Велика Британија (57,9 милијарди долара), Немачка (48,8 милијарди долара), Јапан (48,6 милијарди долара), Индија (47,4 милијарди долара), Јужна Кореја (33,9 милијарди долара), Италија (32,7 милијарди долара), Бразил (31,5 милијарди долара), Аустралија (24 милијарде долара), Турска (19,1 милијарди долара) и Уједињени Арапски Емирати (19 милијарди долара)....

Првих петнаест потрошило је 1408 милијарди долара за своје армије, остатак света „свега“ 339 милијарди долара.

Занимљиво је погледати и ранг листу држава чији су војни трошкови највећи порасли између 2004. и 2013. године. Изражено у процентима највећи раст војног буџета имао је Авганистан – 557 одсто. Велика повећања остварили су и: Азербејџан (493 одсто), Ирак (284 одсто), Казахстан (248 одсто), Гана (243 одсто), Грузија (230 одсто) ...

Три војно најснажније државе на планети: САД, Русија и Кина и наредних година трошиће милијарде долара на војне буџете. Американци планирају да ове године смање војни буџет за 75 милијарди долара али ће он, по величини, и даље бити број један на свету. Такав тренд не допада се, међутим, свима у Америци. Тако Пол Саундерс, директор Центра за националне интересе у Вашингтону, сматра да је кресање војног буџета „стратешка грешка“.

У документу који је достављен члановима Конгреса и Сената упозорава се да САД не смеју да направе грешку и покушају да лоше стање у државној блајини поправе смањењем војних трошкова.

„Сматрамо да је садашњи ниво војних издатака незадовољавајући“, изјавио је Саундерс залажући се да наредних година САД никако не смањују војни буџет.

Кинески подаци о војним трошковима увек су под велом тајне али је саопштено да ће они ове године бити повећани за око шест одсто у односу на 2013.

Са Русијом је ситуација нешто другачија. Пре неколико година Москва је најавила велику модернизацију своје армије за коју је требало да буде утрошено око 500 милијарди евра. Калкулација је направљена на цени нафте од 147 долара за барел.

Украјинска криза, међународне санкције и драстично појевљење нафте на светском тржишту, озбиљно су пореметили ове руске планове. Због тога, Русија је принуђена на мења своје стратешке циљеве и прилагоди војне трошкове новој ситуацији. Очекује се да војни трошкови Русије ове године достигну 4,5 одсто бруто националног производа и сигурно ће премашити 80 милијарди долара.

Ж. Ракић

Из главног града Русије

ПОРУКЕ С ЦРВЕНОГ ТРГА

Москва – И била је војна парада. Величанствена.

ПИШЕ: Мирослав ЛАЗАНСКИ

Беспрекоран корак, држање и равнање: наши гардисти на паради у Москви

После се улицама око Црвеног трга и на самом тргу прошетао народ, носећи слике својих предака, чланова породице који су погинули у Великом отаџбинском рату. Неколико стотина хиљада људи с цвећем и фотографијама својих погинулих формирало је после параде живи ланац око Црвеног трга, кличући Русији. Држећи у рукама портрет свога оца Владимира, који се борио у рату, председник Владимир Путин се нашао на челу велике колоне Руса, у кампањи названој „Бесмртни пук“.

Ветерани у војним униформама, младићи, девојке, па и деца у униформама Црвене армије из времена Другог светског рата. Нема патетике, овде се борба против нацизма и фашизма и данас доживљава као херојство у служби своје земље. И не само своје јер, како је рекао у свом говору председник Владимир Путин, „Црвена армија је ослободила Европу од нацизма, руски је многонационални народ ослободио од нацизма народе Европе, јер СССР је на себе примио најжешће ударце непријатеља, овде су послате изабране јединице нациста, а Црвена армија је ударила тачку на мрак Хитлерове Немачке“.

Наравно, Путин је захвалио и ратним савезницима Великој Британији, Француској и САД, управо тим редоследом, споменуо је и сусрет војника Црвене армије и америчке војске на Елби крајем Другог светског рата. Председник Русије је захвалио и малим земљама које су се против Сила осовине херојски бориле у Другом светском рату, посебно је истакао храбар

и херојски отпор Срба, а споменуо је да ће Црвеним тргом сада, поред других страних ешелона, промарширати и Војска Србије.

У политичким порукама с Црвеног трга председник Путин је између осталог изјавио и да „несрећна Европа није одмах увидела каква је опасност идеологија нацизма и да зато данас историја поновно апелује на наш разум, јер је идеја расне искључивости и нетрпељивости довела до најкрвавијег рата у који је било увучено готово 80 одсто становништва планете, али да се у последњих десет година основни принципи међународне сарадње све више игноришу, да они принципи које је човечанство створило нестају и ми видимо како се догађају силом наметнута решења, те да је задатак Русије да створи једнакост свих народа“.

Говор председника Путина био је врло мирољубив, није било никаквих јачих алузија на садашње заоштравање односа са Западом, пре свега са САД. Путин је пажљиво бирао и речи око Немачке, наглашавајући термине „Хитлерова Немачка“ и „нацизам“, споменуо је и антифашистички отпор током Другог светског рата и у Немачкој.

Иначе, Ангела Меркел долази сутра у Москву...

Заправо, Владимир Путин је и могао да одржи врло мирољубив говор јер је доле, Црвеним тргом, прошло најновије руско оружје које говори само за себе. Парада је отпочела тачно у десет часова уз звуке кремалјских звона, рапортом команданта

параде генерал-пуковника Олега Саљукова, команданта руске Копнене војске, министру одбране генералу армије Сергеју Шојгуу. Црвеним тргом прошло је 14.000 војника, подофицира и официра, марширали су и војници из десет иностраних армија: Азербејџан, Јерменија, Белорусија, Казахстан, Киргистан, Таџикистан, Индија, Монголија, Кина и Србија. Прошло је 200 возила, пролетела су 143 авиона и хеликоптера, укључујући и акро-групе „Стрижи“ и „Руски витезови“.

На свечаној трибини били су државни представници из 27 земаља, међу којима и председник Србије Томислав Николић, председници Кине Си Ђинпинг, Кубе Раул Кастро, Венецуеле Николас Мадуро и Републике Српске Милорад Додик. У публици је седео и глумац Стивен Сигал.

Од војне технике пажњу су изазвали нови тенкови Т-14 „армата“ с мотором од 1.200 до 2.000 киловат-сати, фамилија оклопних транспортера на шасији „армате“, десантно оклопно возило „ракушка“, борбено возило падобранаца „садовница“, нова оклопна возила пешадије у класи МРАП возила, модернизовани ПВО систем „бук“ интерконтиненталне ракете „јарс“, нове аутоматске пушке Ак-74М. Руска армија нема конкурента у Европи и то је основна војна порука с Црвеног трга. Заправо, јединствена политичко-војна порука с ове параде јесте да, ако је неко преспавао рушење Берлинског зида, треба да припази да не преспава и ову параду. Јер, овде су били и Индија и Кина. Свет више није униполаран. Монопол само једне светске силе у економском, политичком и војном погледу више не постоји. Парада је то врло пластично показала.

Дакле, војни ешелони пролазили су у беспрекорном маршевском поретку, ешелон Војске Србије командовао је потпуковник Владимир Вукајловић, командант гардијског батаљона, који се касније и лично поздравио с председником Путином, који му је честитао на наступу Војске Србије.

После параде, председник Србије Томислав Николић дао је изјаву за представнике медија из Србије, нагласивши „да је поносан на учешће наших војника на Црвеном тргу, да је лично поносан јер Србија је то и заслужила својом борбом у Другом светском рату“. Осврнувши се на оне који стално потенцирају „како се морамо коначно определити и да не можемо да будемо неутрални“, председник Николић је рекао „да је Србија чврсто опредељена на сарадњу са свима који то желе, на сарадњу с целим светом, да Србија не намерава да мења своју неутралну позицију и да ћемо на параде ићи свуда где нас позову, јер нас у свему томе опредељује наш државни и национални интерес“.

Био је ово диван дан у Москви, сећање и почаст милионима који су погинули у борби против нацизма и фашизма. За диван дан и сунчано време побринула се руска авијација – све од Смоленска бацали су и гурвали специјална средства да би сунце сијало. Коштало је то само 6,7 милиона евра.

А санкције? Пропала прича...

Извор: Политика

Поводом седам деценија победе над фашизмом

ВЕЛИКИ ДОПРИНОС СРБИЈЕ СЛАМАЊУ ПЛАНЕТАРНОГ ЗЛА

Други светски рат трајао је пуних шест година. У њему је учествовала 61 земља са две милијарде и сто милиона становника. Рат је вођен на територији 40 земаља Европе, Азије и Африке. На обе стране мобилисано је око сто милиона људи. Рат је однео педесет и пет милиона људских живота, међу којима милион и седамсто хиљада Југословена, од тога су милион и двеста хиљада били припадници српског народа.

Уосврт 9. маја 1945. године стигао је дан слободе. Тада је човечанство, после 49 месеци огромних напора и оружаних битака, у којима је готово непрестано вребала смрт (на светским ратиштима), удруженим снагама антифашистичке коалиције, међу којима је и наш народ дао крупан допринос да фашистичка хитлеровска солдатека у Берлину с белом заставом подигне руке, капитулира и призна свој крах, збацило окове окупације. Данас, након слома фашизма у Другом светском раду, мирољубиво човечанство подиже глас, кажујући да слобода нема цену и да је нико не може угасити.

Други светски рат почео је 1. септембра 1939. нападом Немачке на Пољску, а завршио се 2. септембра 1945. године капитулацијом Јапана. Био је то најстрашнији рат који историја памти. Трајао је пуних шест година. У њему је учествовала 61 земља са две милијарде и сто милиона становника. Рат је вођен на територији 40 земаља Европе, Азије и Африке. Мобилисано је на обе стране око сто милиона људи. Рат је однео педесет и пет милиона људских живота, међу којима милион и седамсто хиљада Југословена, од тога су мили-

ПИШЕ:
Милан Атељевић,
потпредседник
ГО СУБОР
Београда и
пуковник у
пензији

он и двеста хиљада били припадници српског народа. Међу војскама 61 држава учесница у овом рату, били су и борци НОВЈ. Наши војни губици били су тешки 305.000 погинулих и више од 425.000 рањених бораца.

Земља раскомадана, краљ напустио Југославију

Српски народ је 27. марта 1941. године срушио тројни пакт под геслом „Боље рат него пакт“ и „Боље гроб него роб“. Тада је српски народ сам одредио своје место и улогу у антифашистичком фронту. Без објаве рата, 6. априла 1941. године,

Југославија је нападнута са свих страна, једновременно са копна, мора и из ваздуха. У агресији на Југославију употребљене су 52 дивизије са 900.000 војника и 2.100 авиона. Рат је трајао 12 дана. Држава и војска су разбијени. Безусловна капитулација потписана је 17. априла. Земља је раскомадана на окупаторске зоне. Краљ, Влада и Врховна команда напустили су земљу и склонили се на сигурно. Нестала је држава и војска, а око 300.000 војника и официра Срба одведено у заробљеништво.

Земљом су завладали хаос и терор каквог по свирелости и суровости историја не памти. Срби, Јевреји, Роми и сви други родољуби и патриоте, комунисти посебно, били су пред уништењем. Појавила су се масовна стратишта - под земљом, у јамама и под ледом великих река, где су многи живи сахрањивани а пре свега на мети су били Срби. Тада је у неким деловима земље заиста „Крв људска из земље проврела“.

У тако створеном паклу са народом је остала само КПЈ са Титом на челу. Била је то тада једина организована снага на простору Југославије, способна да поведе народ у оружану борбу за спас од уништења и ослобођења земље од фашистичких окупатора. На позив КПЈ почели су широм земље јулски устанци, најпре у Србији 7. јула, Црној Гори 13. јула, па у свим осталим крајевима, а пре свега тамо где живи српски народ.

НОВЈ – четврта оружана сила

За време четворогодишњег рата, окупатори - фашистичка Немачка и Италија са квислинзима - имали су на југословенском ратишту просечно од 600.000-800.000 војника, против којих је Народноослободилачка војска Југославије (НОВЈ) водила рат са Врховним штабом и другом Титом на челу. У четворогодишњем рату уз велике жртве народа израсла је НОВЈ, нова оружана сила са више од 800.000 бораца. По својој снази НОВЈ је била четврта оружана сила – армија антихитлеровске коалиције, која је на југословенском ратишту избацила из строја више од 500.000 непријатељских војника – фашистичких окупатора и квислинга, а само у завршним операцијама за ослобођење земље заробила их је преко 250.000. НОВЈ и ЈА (Југословенска армија) били су верни и достојни савезници армија Совјетског Савеза, Велике Британије и САД у заједничкој борби за уништење фашизма у Европи.

Уз помоћ савезника и нашим натчовечанским напорима и уз велике жртве, ослободили смо нашу земљу и створили нову државу - Демократску Федеративну Републику Југославију (ДФРЈ), обезбедили јој готово 50-годишњи мир. Данас, након 70 година, никакви фалсификати и покушаји ревизије Другог светског рата, односно НОР, неће моћи то да промене. Наш НОР у свему је био једини саставни и нераздвајни део антифашистичке коалиције, јер другог антифашистичког покрета у Југославији није било.

Када је рат завршен, Југославија је била једна од оснивача ОУН. Та држава – Југославија, коју је уважавао и поштовао читав свет, разорена је уз помоћ страних сила од сепаратистичких, националистичких и ретроградних сила 90-тих година минулог века. Нестала је у међусобном крво-

Јединице
НОВЈ дле су
велики
допринос
победи над
фашизмом

пролићу њених народа који су претходно живели у миру готово 50 година.

Након 70 година победе над фашизмом, срамно је да се данас чине покушаји да се рехабилитује четнички покрет, његов Врховни штаб и начелник тога штаба, јер тај покрет није ни водио борбу против фашистичких окупатора - Немачке и Италије. У Архивима Југославије, Србије, Велике Британије, САД, Немачке и Италије не постоји наредба четничког Врховног штаба и њеног начелника, да било која четничка јединица води борбу против окупатора - Немачке и Италијана, већ само против НОБЈ. Рехабилитовати тај назови четнички покрет који је извршио бројне злочине на целом простору Југославије, а посебно Србије, Санџака, потом у Вранићу, Друговцу и другим местима, била би највећа срамота за Србију: у којој је подигнут први оружани устанак у поробљеној Европи. Формирана су 23 велика партизанска одреда који су ослободила две трећине Србије и основали Ужичку Републику; формирана је прва већа регуларна јединица на простору поробљене Европе – Прва пролетерска бригада, а затим 1942. Прва и Друга пролетерска српска дивизија. Посебно треба рећи да би рехабилитација четничког покрета, његовог Врховног штаба и начелника, била највећа срамота, не само за Србију, већ за цео српски народ који је дао 1.200.000 жртава против фашизма, чији су припадници до капитулације фашистичке Италије 1943. године 85 одсто чинили борци НОБЈ. Зар се све то може заборавити, како неки желе, у време славља седам деценија победе над фашизмом у Другом светском рату.

Србија одувек разликовала добро од зла

Готово тромесечно, даноноћно бомбардовање СРЈ, посебно Србије, од стране две државе савезнице из Другог светског рата са још 16 чланица НАТО пакта, без сагласности ОУН, нанела је претешке људске жртве и огромна материјална разарања у вредности од сто милијарди долара чије ће се последице осећати још дуго.

СУБНОР Србије баштини све вредности НОР-а и широког антифашистичког фронта Србије, који има више од 100.000 активних чланова, уважени је оснивач ветеранских удружења широм света, изражава своју забринутост због оживљавања милитантних активности и ретроградних појава које су увек носиле огромна зла свету. Неприхватљиво је и тужно да се после 70 година победе над фашизмом, поново велика нацизам, користи оружје у односима међу народима и државама у свету.

У Србији се величају сарадници и квислинзи окупатора, о њима се снимају филмови, ТВ серије, фалсификује историја, указује поверење појединцима и групама које су у Другом светском рату завршили са губитницима тог рата. Србија је увек разликовала добро од зла, није никад била на погрешној страни. И сада када са поносом славимо Дан победе над фашизмом, неће и не сме да изгуби корак који је, са антифашистичком коалицијом, држала у НОБ. То је пут у будућност. Залог и гаранција за опстанак и слободан живот су вредности које су нам оставили наши преци у аманет како се чува отаџбина.

Отворено писмо премијеру и Влади Републике Србије.

БОГАЋЕЊЕ НА МОЈ РАЧУН

Господине Вучићу и господине министри, ја сам грађанин Србије - пензионер. У младости и средњим годинама радио сам у ЈНА и ВЈ, био сам државни службеник, радио што је од мене Држава тражила и то успешно. Као доказ за то су резултати мога рада који се налазе у мојим досијеима и два сина, примерно васпитана и примерни грађани ове државе који су у служби грађана Србије. Толико о мени.

А сада о ономе ради чега вам се обраћам.

Од 1. 1.2008. године противзаконито ми се не исплаћује пензија коју сам остварио радом у Војсци Југославије и Србије (40 година и три месеца радног стажа и 3125 сати и 57 минута налета на хеликоптеру). Нечијом намером, која се своди на неосновано богаћење на мој рачун, није извршио усклађивање моје пензије у складу са решењем о ванредном усклађивању.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослени бр.181-431/08 од 25.01.2008 изузет сам од усклађивања пензије за вредност од 11,6%. од 2008 године вршим потраживања од РФ ПИО да ми се усклади и исплати припадајући део неисплаћене пензије.

Господине премијеру и господине министри, због нечијења усклађивања пензије од стране РФ ПИО био сам приморан да покренем судски поступак против РФ ПИО и Државе Србије за неосновано богаћење на мој рачун. Поступак је у току.

Међутим, мој разлог обраћања вама је други. Ја сам свестан да ћу парнични поступак добити и да ће ми бити све надокнађено са затезном законском каматом и судским трошковима, као што су то остварили већ многе моје колеге војни пензионери (ВП) и корисници војне пензије (КВП).

Нас 43000 ВП И КВП ће бити новчано намирењени а моја држава ће због нечијега нерада и неспровођења уставних одредби које је Уставни суд у уставној жалби УЖ 2806/2014 и другим уставним жалбама потврдио наше право да нам то припада. Држава ће, на конту судских трошкова и затезних камата, изгубити вредност четири хеликоптера Ми-17 која су нам неопходно потребни.

Господине, на изборима смо вам дали поверење да водите ову државу путем оздрављења, поштујући Устав и законе наше државе. Да ли ће неко одговарати за ово криминално дело, препуштам вама!

Будите озбиљни и радите савесно посао који смо вам поверили.

Као порески обвезник тражим од вас, господине Вучићу, као и од свих министара и директора јавних предузећа, моралну и материјалну одговорност!

Драгослав Којадиновић,
војни пензионер уз Ниша

Шта све донесе живот

ГЛУВИМА ЈЕ ЦАБЕ ГОВОРТИ

„А шта је са војницима и официрима који нису штедели крв и здравље да бисте били слободни? Јесте ли поступили с њима како то они заслужују и како вам дужност налаже? Не! Многи, чак и најзаслужнији официри су пензионисани, а да им нисте нашли посао у цивилству који би њима и њиховим породицама обезбедио пристојан живот... Верне пријатеље из тешких дана ваше вође су, у знак захвалности, ћушиле ногом, а ви сте их пустили да то ураде. Тако је Србија верних пријатеља имала у току велике олује, данас их више готово нема“.

Ове речи које је Арчибалд Рајс упутио Србима после Првог светског рата. Упутио би и данас да је прочитао текст Драгана Вујичића „Од ратног хероја постао бескућник“ објављен у „Вечерњим новостима“ 25. априла 2015. године и тако упознао јавност са судбином официра који се борио за свој народ, а када се разболео избацују га са тешко болесном женом и братом без ноге на улици они чија су уста пуна народа. А, тек каквих судбина има? Нису боље прошли ни они који су остали у Црној Гори, али многи ћуте навикнути на војничку послушност.

Контрадмирал Слободан Рајчевић, унук солунца и син антифашистичког борца, одликован Орденом за храброст, супроставио се Туђмановим хордама, веран заклети коју је дао. Са својим друговима извукао је највећи део бродова Ратне морнарице на црногорско приморје, где се са истим жаром супротстављао најмоћнијој сили која је икада напала Југославију, највише Србију, али и онима у Црној Гори који су били на страни НАТО-а.

А онда је следила судбина из претходних речи Арчибалда Рајса. Оно што није успео НАТО, успели су такзовани реформатори и демократизатори и уклонили из Војске све оне који су иоле допринели успешном супротстављању онима који су немилици уништавали нашу земљу. Међу њима се нашао и Слободан, а његове борбе нису завршене... Нису га разоружали Туђманови бојовници, а он се сам разоружао предавши своје оружје с поруком: „Па зар мислите да би српски адмирал пуцао у своје?“

Ово је глас за сличне судбине, а њих је много.

Мислим да је и ово довољно онима који су схватили речи нашег пријатеља Рајса схватиће шта сам хтео да кажем, а они који нису, неће јер „глувом је цаба говорити“.

Бошко Антић,
контрадмирал у пензи

Монографија о книнском гарнизону

ДВАДЕСЕТ ВЕКОВА НА ЈЕДНОМ МЕСТУ

У Великој сали Скупштине општине Нови Београд 26. маја представљена је књига у издању Српског културног друштва „Зора“ Книн – Београд чији је наслов „Кнински гарнизон“. Ауор монографије је пуковник у пензији др Коста Новаковић, а говорили су Мирко Бјелановић, генерал у пензији, Владе Нонковић, адмирал у пензији, др Михајло Басара, пуковник у пензији, Данко Перић, новинар ТАНЈУГ-а и аутор.

У књизи је обрађено 20 векова Книнског гарнизона, од 35. године нове ере до 2015. године. Географско-топографска локација Книна условљавала је стратегијско-оперативни војни значај тог војног гарнизона који има вековну, готово двомиленијумску традицију. У Книнском гарнизону смењивали су се Римљани, Млечани, Турци, Аустријанци, Французи, Аустроугарска војска, Италијани, Војска Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, поново Италијани, Немци, НОВЈ, Југословенска народна армија, Српска војска Крајине и Хрватска војска. Војни значај Книна у читавом наведеном периоду није

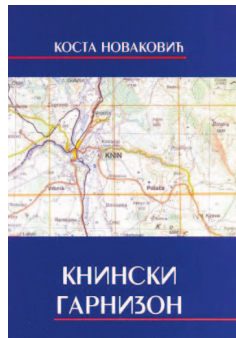
се битније мењао.

Већина војски долазила је ратним походом, а одлазила из Книна ратним поразом. Међутим, неке војске су долазиле након међународних споразума и уговора, као Италијанска војска 1918. и Војска Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1920. године, а НОВЈ је дошла у Книн као новонастала победничка антифашистичка војска.

Команда у Книну је имала релативно високи ранг – дивизијски или корпусни, са командантом генералом на челу. Бројне старешине из Книнског гарнизона касније су постали високи војни руководиоци (начелници Генералштаба, команданти армија и помоћници начелника Генералштаба или министра одбране), професори универзитета, академици и политичари.

У првом поглављу под насловом Формирање книнског гарнизона обрађено су Војногеографске и топографске карактеристике Книна и Книнског војног гарнизона; Староримски логор Бурнум; Книнска тврђава; Период под Римљанима, хрватски владари, Угари, Турци, Млечани; Аустријанци, Французи и Аустроугари у Книну, те италијанска окупација Книна 1918. године.

У другом поглављу под називом Кнински гарнизон у Краљевини Југославији представљен је долазак Војске Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у Книн; затим Јадранска (12. пјешадијска) дивизија Југославенске војске; па Команда и јединице

мобрани у Книну; Четници у Книну; Партизанске јединице и ослобођење Книна.

У четвртм поглављу под насловом Кнински гарнизон у другој Југославији, обрађене су следеће целине: Книнска Крајина у другој Југославији; Книнска општина; Книнска привреда; Книнско здравство; Школство у Книну; Културни живот у Книну; Спортске активности у Книну; Кнински војни гарнизон у другој Југославији.

Пето поглавље наслова Кнински гарнизон у време Републике Српске Крајине садржи податке о Србима Крајишници у јединицама ЈНА (ОС СФРЈ); затим о Србима Крајишници у јединицама Територијалне одбране (ОС СФРЈ); Јединице и штабови Територијалне одбране САО Крајине; Јединице и штабови Територијалне одбране Републике Српске Крајине; Посебне јединице милиције Републике Српске Крајине; Српска војска Крајине (СВК) и Седми севернодалматински корпус (СВК).

У шестом поглављу Кнински гарнизон у Републици Хрватској, обрађене су целине о Хрватској војсци у Книну (од 1995. године); о Зборном подручју Сплит; Зборном месту Книн; Трећем зборном подручју у Книну; Гардијској бригади Хрватске војске у Книну.

Књига је штампана на 307 страница. Илустрована је са 147 фотографија и других прилога, и то: 95 фотографија личности; 24 групне фотографије; 11 значака-беџева; 9 фотографија града; 6 карата и 2 шеме. Као основа књиге коришћени су подаци и документа из Архива Војске Србије, Архива Југославије, Сектора за кадрове Министарства одбране Србије и из више библиотека.

Књига др Косте Новаковића „Кнински гарнизон“ представља научно дело произашло из ауторовог скоро деценијског научноистраживачког рада на више пројеката и дугогодишње војне службе на разним формацијским местима у гарнизону Книн. Да би се проблему, којег овде разматра, дала пуна научна легитимност и практично омогућило трагање и даље коришћење у оквиру историјске науке, аутор је трагалаштво усмерио на разне историјске епохе стварања и развоја Книнског гарнизона. Тиме је изразио и још више нагласио основну друштвену и социолошку нит, истичући везу између друштвених кретања као детерминанте и Книнског гарнизона као манифестације, написано је у рецензији др Николе Аћимовића, пуковника у пензији

Јадранске дивизије.

У трећем поглављу под насловом Кнински гарнизон у Другом светском рату обрађене су следеће области: Априлски рат 1941. године; Италијанска војска у Книну; Њемачка војска у Книну; Усташе и до-

Изложба потпуковника у пензији Луке Николића и у Новом Саду

ЗАБОРАВЉЕНИ ДЕО СЛАВНЕ ПРОШЛОСТИ

Након што је представљена публици у више градова Србије, изложба „Србија памти савезничку Бизерту“ аутора потпуковника у пензији Луке Николића, потомка Ђунија Николића из села Заовине који је сахрањен на гробљу Ференвил у Тунису, почетком маја отворена је и у новосадском Дому ВС.

Поставка која обухвата 87 аутентичних фотографија говори о значају Туниса за изабављење српске војске после албанске голоте и улози Бизерте као базе за лечење, где су велику подршку и помоћ пружили савезници, пре свега Французи.

Повлачећи се из Београда, преко Косова и Метохије и Албаније, први конвој измучене српске војске стигао је у Бизерту 9. јануара 1916. крстарицом „Виктор Иго“ и до 19. априла 1919. на северу Африке спас је нашло укупно 61.260 Срба. Боравили су у 36 места, а близу 53.000 српских војника је ту излечено, опорављено, обучено и оспособљено за одлазак на Солунски фронт. Након вишегодишњег истраживачког рада Николић је дошао до податка да је на српским војничким гробљима у северној Африци, по завршетку Првог светског рата, остало 3.226 војника, од којих је њих 1.483 сахрањено без имена и презимена.

За три и по године у Бизерти је свакодневно било најмање 5.000 Срба и сваки пети становник био је наше горе лист. Од пет штампарија, две су биле српске, а Срби су у Бизерти на ћирилици објавили 873 броја листа „Напред“. Недалеко од тог града у логору Лауаз, за три месеца, српски војници су саградили позориште са 3.000 места, у којем су изведене бројне представе – истакао је др Видоје Голубовић из Удружења ратних добровољаца 1912-1918. њихових потомака и поштовалаца.

Аутор изложбе је негдашњи новинар листа „Војник“.

Ова изложба је део испуњења обећања које сам дао на дедином гробу и на неки начин одужио сам дуг не само према њему, него и према свим нашим борцима који су остали тамо да почивају. – истакао је на панелу који претходи изложби Лука Николић. По мотивима његове књиге, пре три године, Тања Феро снимила је и документарни филм „Бизерта - повратак у легенду“.

На мапи, коју је такође приредио овај ревносни војни пензионер налазе се и подаци да је од 1916. до 1919. године на северу Африке је у Тунису, Алжиру и Мароку у 35 места боравило 61.260 Срба, од тога 57.588 војника и 3.672 избеглица. Лечено је 41.135 особа, излечено 35.861, обучено 16.453, а на Солунски фронт упућено 52.314 војника. Било је 2.048 инвалида, док је умрло 3.226 војника који су сахрањени на 24 гробља, 2.769 у Тунису и 457 у Алжиру.

У присуству представника новосадског гарнизона и Града Новог Сада изложбу је отворио др Милан Мицић помоћник покрајинског секретара за културно наслеђе

Б. М. Попадић

Кад млади преузму бригу о стамбеној згради

ВРЕДНЕ РУКЕ ПРАВИХ ДОМАТИНА

На улазу у некада војну стамбену зграду у улици Младена Митрића 2а а у Београду, затекли смо Миленка Ђурчина – Брацу, председника Скупштине зграде и Јелену Мијаиловић – Лелу, секретара, уједно благајника Зграде, који су искористили пријатан мајски сунчани дан да пребоје исцртане графите на приземном делу фасаде.

У кратком поредаку ово двоје младих ентузијаста изнело је више свога места и улоге на пословима управљања и одржавања ове већ на први поглед препознатљиве стамбене зграде у којој, може се без претеривања рећи, влада примеран ред и осећа се дух „доброг домаћина“. Свеже офарбана улазна врата, поштански сандучићи и лифт у коме је велико, чисто огледало и упутство за коришћење, затим окречено стубиште, исправан интерфонски систем и брава на улазним вратима, видео-надзор улаза у зграду, исправно степеншно светло и новоуграђено алтернативно осветљење за случај нестанка струје, редовно сервисирани противпожарни апарати и алармни систем, обележени и уредно сложени на табли кључеви од заједничких просторија и инсталација, преглед важних телефона, уредна огласна табла, сандучић у коме станари оставају прочитане новине, како би их и неко други могао користити...

-Зграда је усељена 1992. године, у време када смо Лела и ја тек пошли у основну школу, започиње Миленко.

-Наши родитељи радили су у тадашњој ЈНА и вероватно је да су нам они усадили тај осећај за ред и организацију. Касније смо смо спознали да су одмах по усељењу зграде усвојена и сва неопходна документа: Правило о органима управљања и одржавању стамбене зграде, Одлука о коришћењу заједничких просторија, Одлука о накнади трошкова за инвестиционо и текуће одржавање, а касније и нека друга, чиме су се стекли услови да се зграда региструје у својству правног лица у правним пословима који се односе на одржавање и коришћење стамбене зграде. Са овим документима, као и са Одлуком Скупштине Града Београда о кућном реду, били су упознати уз потпис сви власници станова, прича нам Миленко.

Правилима зграде, а у складу са Законом, уређено је да су органи управљања Скупштина зграде, председник Скупштине стамбене зграде, коме у раду помажу два помоћника – за управљање и за одржавање и секретар-уједно благајник. Прецизно је уређен поступак доношења одлука, затим поступак избора органа управљања, послови инвестиционог и текућег одржавања, информисање власника станова и станара зграде и друго.

-Са јавним предузећем за стамбене услуге закључен је уговор о одржавању заједничких уређаја и инсталација, лифта, фасаде и крова и за хитне интервенције, док је посебним уговором регулисано чишћење заједничких просторија зграде. За ову намену од власника станова се по нај-

новијој одлуци месечно прикупља по 300 динара по стану, а из тих средстава се обезбеђује и осветљавање заједничких просторија и плаћају други трошкови текућег одржавања. О наплати и утрошку средстава води се прецизна евиденција, а извештај усваја Скупштина зграде, тако да до сада није било примедби и приговора од стране власника станова, надовезује се Јелена.

Она додаје да су посебним одлукама дате сагласности појединим власницима за адаптирање таванског простора и припајње тог простора њиховим становима, а захваљујући одговорном односу ранијих управа, зграда је сачувала од противзаконитог присвајања припадајуће заједничке просторије – за сушење веша, за прибор за чишћење, за АКУ батерију и за рад органа кућне управе.

-Наше ангажовање није остало непримећено и због тога имамо пуну подршку скоро свих. Тако је на пример, власник стана Душан Гиговић офарбао део браварије на улазу, др Гаврило Шћепановић пребојио је олуке, Вељко Конатар дао је прилог за куповину боје да се префарбају графити исписани на приземном делу фасаде, нови власник Душан Ђамиловић у знак захвалности за пуно разумевање комшија током радова на адаптацији недавно купљеног стана, офарбао је улазна врата у згради...У таквој атмосфери право здравствено представља ангажовање на пословима за које смо Брацо и ја изабрани, поготову што се увек нађе неко од комшија да нас подржи и помогне. То што нас комшије узимају за пример код нас изазива осећај поноса, будући да смо свесни да оваквим ангажовањем не само да улепшавамо наше непосредно окружење, већ настојимо и да очувамо и унапредимо добре међуљудске односе и у томе до сада успевамо, наводи Миленка.

Казивању Леле и Браце тешко да се може било што додати, осим да се подржи њихова посвећеност згради и ентузијазам, уз уверење да пријатан осећај због функционално уређене стамбене зграде обузима сваког станара и посетиоце који се први пут нађу у њој.

М. Милошевић

Ваздухопловне традиције

СВЕЧАНОСТ У ПРИГРЕВИЦИ

У оквиру обележавања Дана победе, у бачком селу Пригревици, на месту где се налазио Штаб Групе ваздухопловних дивизија током завршних операција за ослобођење наше земље у Другом светском рату, откривена је спомен-плоча. Делегација Ратног ваздухопловства и ПВО коју је предводио пуковник Драган Лазаревић и председник општине Апатин Живорад Смиљанић, положили су венце на спомен плочу.

Венце и цвеће крај спомен-плоче положили су и представници месне заједнице Пригревица, чланови СУБНОР-а и Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије, као и многобројни поштоваоци.

Штаб у Пригревици командовао је двема ваздухопловним дивизијама из састава 17. ваздухопловне совјетске армије, а у његов рад био је укључен и наш ваздухопловни кадар. Јединице 10. гардијске војногешко-кијевске јуришне, 236. лавовске ловачке дивизије и 9. рејонске ваздухопловне базе располагале су са 252 авиона, и имале 974 официра, 1802 подофицира и 2700 борца.

Поред значајне подршке армијама НОВЈ, задатак Штаба ваздухопловних дивизија била је преобука нашег ваздухопловног кадра за коришћење совјетских ратних средстава, ради њиховог потпуног преузимања по престанку ратних дејстава. Основна преобука ваздухопловаца на авионе типа Иљушин Ил-2 и Јаковљев Јак-3 вршена је у Руми, Земуну и Новом Саду, а настављана је у ескадрилама на фронту извршавањем борбених задатака.

Примопредаја јединица Групе ваздухопловних дивизија извршена је у Пригревици током маја 1945. године, после чега су запоселе аеродроме од Љубљане и Загреба, преко Новог Сада до Скопља. Преузета техника и у рату усвојена знања од ваздухопловаца Црвене Армије била су добра основа за послератни наставак развоја Ратног ваздухопловства.

Свечаност у Пригревици је била прилика и за окупљање и дружење ваздухопловних ветерана из ове регије са колегама из УПВЛПС из Београда. Традиционалне „Мајске свечаности“ се у Пригревици одржавају већ дужи низ година, као подсећање на дан када су 1945. године колонисти из Лике и Баније населили ово место крај Апатина. Пошта је одата и свима онима који су дали своје животе за слободу отаџбине у Другом светском рату, као и у ратовима 1991-1999. године. УПВЛПС је у холу ОШ „Младост“ у Пригревици приредило и изложбу „Ваздухопловци - хероји у рату и миру“, као својеврсно подсећање на више од века дугу историју војне авијације на нашим просторима и као подсећање на све оне који су своје животе уградили у изградњу тог вида ОС. Љубазни домаћини су се одужали богатим културно-уметничким програмом, изведеним у склопу Свечане академије у сеоском Дому културе, као и целодневним дружењем у оближњој бањи Јунаковић.

М. Ракић

Излет Београђана у Срем

ПУТЕВИМА
ПАРТИЗАНА

Општински одбор УВП Палилула – Стари град наставља са организацијом излета и посетама места значајним из наше историје. Тако је 10. маја организован излет до Бојчинске шуме, где је положено цвеће на споменик палим родољубима поводом 70. година победе над фашизмом у Другом светском рату.

Бојчинска шума, недалеко од Прогара, у Срему, мочварна је шума под заштитом државе, у којој је евидентирано 185 биљних врста и 108 врста птица, 10 врста водоземаца, затим зечеви, срндаћи и дивље свиње.

У тој шуми се током Другог светског рата скривао народ, бежећи од усташа и Немаца, а 1941. године родољуби Доњег Срема су на том простору подигли народ на устанак. Током Другог светског рата у тој шуми се налазио штаб Првог сремског партизанског одреда. На спомен обележје положени су венци, а пригодан говор одржао је члан Главног Одбора УВПС Бошко Радовановић.

После обиласка, фотографисања и шетње Бојчинском шумом, у етно ресторану организован је ручак, а пре наставка путовања и народно коло уз музику са хармонике.

Пензионери су посетили манастир Фенек, чији писани траг потиче из 1572. године. Посвећен је Св.Петки српској Параскеви. После пропасти Првог српског устанка, у њему је извесно време борао вожд Карађорђе.

После одласка из Бојчинске шуме, излетници су посетили Обедску бару. Реч је о природном резервату коју чини напуштено корито реке Саве у облику потковице. Везу са реком Савом та бара има само приликом високог водостаја реке. Обедска бара је богата флором и фауном, због чега је 1977. године уписана у списак мочвара међународног значаја. У њој постоје на десетине водених, мочварних, шумских и ливадских заједница птица. Пребројано је више од 58.000 парова птица.

Излетничка група се потом упутила преко металног моста, рађеног за прелазак топловода из Термоелектране Обреновац до Новог Београда и укључивање топле воде за грејање београдских станова. Након полпава Обреновца, тај мост је оспособљен за прелазак аутомобила и на тај начин повезао леву и десну обалу реке Саве. Организована је и посета излетишту Забран на десној обали реке Саве.

Излетнике је хармоником увесељавао чика Дуле са Карабурме.

Договорено је да следећи излет буде организован средином јуна.

Света Стошић

Обележавање Дана Војске
Србије у КрушевцуПРИМЕРНА
САРАДЊА

У касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу 23. априла обележен је Дан Војске Србије. Свечаности су присуствовали: начелник Расинског округа Бранислав Весић, представници општина Трстеник, Брус, Александровац, Ћићевац и Варварин, директори јавних предузећа, културних и здравствених установа, школа и других институција Крушевца, команданти и пензионисани команданти јединица Гарнизона Крушевац, представници ОСРВС, Удружења војних пензионера, СУБНОРА, Савеза ратних војних инвалида и Савеза извиђача, деца и запослени у Дому за нежбринуту децу „Јефимија“ из Крушевца, чланови породица погинулих припадника ВС у ратовима 1991-1999. године и представници медија.

Поздрављајући присутне госте, командант свечаности потпуковник Жарко Томић нагласио је да је 23. април

узет за Дан Војске Србије, јер представља један од најсветлијих тренутака у српској државотворној и војничкој историји. Наиме, тога дана, на Цвети, 1815. године у Такову, на скупу виђенијих српских старешина, донета је одлука о почетку Другог српског устанка, за ослобођење Србије од турске власти.

Јединице и школе у Гарнизону Крушевац у протеклих година дана постигле значајне резултате. До изражаја је дошла потпуна координација и сарадња органа локалне самоуправе, привредних субјеката, образовних и културних установа и јединица и школа Гарнизона Крушевац, што је позитиван пример изузетно добре сарадње припадника Војске Србије и органа локалне самоуправе. Поред учешћа у свечаностима, град Крушевац и Расински округ могу рачунати ма капацитете јединица Гарнизона Крушевац и у случају елементарних непогода и других несрећа, истакао је Томић.

Делегацију Удружења војних пензионера Крушевац предводио је председник ОпОд Душан Самарић.

После званичног дела у кино сали касарне „Цар Лазар“ за госте и припаднике Гарнизона, организован је културно-уметнички програм. **мр А. Симоновски**

Из УВП у Шапцу

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ
РОЂЕНДАНА ЧЛАНОВА

Удружење војних пензионера у Шапцу стално у свом раду уводи неке новине, све с циљем да нам „живот буде лепши“, да се забавимо, да у нашој Србији посетимо и видимо све што до сада нисмо могли.

Успостављање сарадње и дружење са припадницима РРФ у Новом Саду, једна је од „новина“ у раду.

Друга новина је постигнут договор чланова Општинског одбора УВП, да се убудуће обележава рођендан сваког члана одбора и других за које се на време сазна. Створен је обичај да рођендан буде свечано окупљање и дружење чланова који то желе, а Удружење ће са своје страна помоћи колико може.

У Удружењу војних пензионера у Шапцу, у општинском одбору, раде две

жене - Милица Бањац и Радмила Косановић - Сека. Оне учествују у свакој акцији и најактивније су у извршавању задужења.

Радмила Косановић -Сека недавно је имала част да јој као првој сви чланови одбора честитају рођендан. Било је веома весело и забавно, сви су се пријатно осећали. Сека највише.

Честитајући Секи рођендан председник УВП Момчиловић рече да је то добар гест Удружења и да би требало би да прерасте у традицију, што сви листом прихватише.

С. Стојановић

Успјех спортско-рекреативног друштва
„Војни ветерани“

БОГАТА ЖЕТВА ТРОФЕЈА

Код нашег народа увијек се цијенила одважност, снага, витештво и спорт. Оно се одвијало и унапређивало кроз историју. Данас нема бројно мање државе а више успјешних спортиста од Црне Горе. Током празника и разних скупова организују се и спортска надметања, она права, народна, витешка.

Тако се и данас одржавају

спортке игре: љешанске, зетске, катунске, љешкопољске, које су локалног карактера али има и оних које су попримиле међународни карактер као у селу Дражевина.

Спортско –рекреативно друштво „Војни ветеран“, гајећи народну традицију, а војни пензионери имају изграђен осјећај за спорт стечен у војсци, па и ако

су у поодмаклим годинама наступају на бројним такмичењима која се организују за ветеране. Удружење војних пензионера Црне горе има и своје такмичење које се одржава 16. септембра поводом Дана Удружења војних пензионера.

У овој години на такмичењу ветерана у Тивту такмичари „Војног ветерана“ освојили су осам медља, прво мјесто и пехар.

У бајковитом селу Дражевина у Љешанској нахији на Међународном митингу бацача кугле „Дражевина 2015“, наступили су такмичари из Србије, Мађар-

ске, Хрватске и Црне Горе. У категорији ветерана наступила су три такмичара „Војног ветерана“. Од три одличја у својој категорији освојили су два. Драгиша Ђуковић сребрну медаљу а Комнен Бајчета бронзану у веома јакој конкуренцији.

Успјех војних ветерана у овој години употпунила је војна ветеранка Бранислава Јокановић. На Првомајском уранку Подгорице, када се традиционално организује и такмичење, освојила је четири медаље, три златне и једну бронзану.

Радивоје Здравковић

„Тамо далеко“
химна ратника без земље

ПЕСМА ПОНОСА И ЉУБАВИ ПРЕМА ОТА- ЏБИНИ

Ђорђе Маринковић, војник и уметник из села крај Кладова, прави је композитор песме „Тамо далеко“. Песма малог народа остала је популарна у Европи и после Другог светског рата

„Тамо далеко“ је певао сваки српски војник

Сетну химну српских ратника без земље „Тамо далеко“ певали су од 1917. сви савезнички војници на Солунском фронту на својим језицима, али са обавезним стихом „Живела Србија“. Песма малог народа у Великом рату остала је дуго популарна у Европи и после Другог светског рата захваљујући француском маестру Жоржу Маринковичу, који је наступао и под псеудоним Жорж Марилел. Њему су 1922. у Паризу призната ауторска права на песму „Тамо далеко“. Каталог Француске националне библиотеке у Паризу у шутој биографији открива: „Аутор је интерпретатор и композитор, нструменталиста и професор цитре, српског порекла, у Француској од 1920. године, држављанство Француске, рођен 18.., умро 1977. године“.

Жорж Маринкович био је у ствари Ђорђе Маринковић из села Корбова крај Кладова, изданак породице која је генерацијама давала свештена лица у области Доњег Кључа у Неготинској Крајини, наводи Ранко Јаковљевић, сарадник Историјског архива у Неготину.

Он је открио документе који потврђују Маринковићево ауторство над песмом „Тамо далеко“ у породичној заоставштини породице Јовановић. Ђорђе је до краја живота остао у контакту са ратним другом Јованом Д. Јовановићем. Заједно су прешли Албанију и опорављали се на Крфу, где је Маринковић 1916. компоновао песму која је

освојила срца ратника-изгнанника.

- Стела Франклин, аустралијска књижевница, ступила је 1917. у Болницу жена Шкотске на Солунском фронту и пишући роман о страдањима српских ратника она примећује шта Срби певају – „Тамо далеко, песму о селу, девојци, о земљи“. Сви остали учесници Солунског фронта прихватају ову песму као своју; Енглези су је називали „Far way over there“, Французи „Au loin, au loin sur Corfu“, Чеси и Словаци „Там в дали“... О њеном култном значају за српски народ говори и то што је Никола Тесла на вечни починак по својој жељи испраћен овом песмом – набраја Ранко Јаковљевић.

После прве Маринковићеве верзије текста за „Тамо далеко“, посвећене Корбову на Дунаву, појавило се много варијација на тему, јер су српски војници стихове проширивали именима свог завичаја.

- Певало се више верзија стихова, прилагођаваних, између осталог, осећањима војника из одређених српских регија. Верзија која се певала на Солуну набраја чак пет река и Шумадију понаособ и прави је мали „српски географски лексикон“ – каже Јаковљевић.

После Другог светског рата комунистички цензори су „Тамо далеко“ дуго времена држали што даље од Србије.

- Партијски званичници сматрали су јеретичким певање „Тамо далеко“, будући да асоцира на монархију и Карађорђевиће. Жарко Петровић, популарни српски композитор, сведочи да

су 1970. биле проскрибоване његове интерпретације „солунских песама“, у време заостравања Титове политике према „српским националистима“. Ниједна српска грамофонска кућа није хтела да објави „Тамо далеко“, „Марш на Дрину“, „Креће се лађа француска“. Тако се десило да многа домаћинства у Србији у то време поседују драгоцену колекцију песама једино захваљујући околности да загребачки „Југотон“ седамдесетих година протеклог века није био „под присмотром“ због ширења српског национализма – каже Јаковљевић.

Хор Радио Београда тек 1966. сними једну верзију „Тамо далеко“, али без имена аутора. Уследила је молба из Париза исписана ћирилицом, државом руком.

- Захваљујућем певачком хору из дубине душе што су снимили моју песму „Тамо далеко“... Песму „Тамо далеко“ написао сам на Крфу 1916. године после нашег повлачења преко албанске планине. Зато вас лепо молим да увек напишете моје име и презиме на програму после сваког извођења на Радију... – написао је Ђорђе Маринковић у писму упућеном Радио Београду пошто га је ратни друг Јован обавестио да је национална радиофонска кућа издала солунску песму. Маринковић је приложио и документацију која доказује његово ауторство.

Међутим, као одговор у штампи су се појавили наводни наследници другог кандидата за аутора, који су признали Маринковићу да је написао музику, али не и текст. Понудили су му нагодбу да не би повели парницу. Неки политички подобни музички стручњаци су „открили“ и да је песма плагијат. У то време оспоравање свега што је српско било је корисно за каријеру. Створена је фарса у којој су дискредитовани и аутор и стари српски ратници.

Ђорђе Маринковић је у Србији поново гурнут у заборав, док је у Француској остао популаран композитор и музичар. Неколико пута је долазио у родни крај и певао земљацима праву верзију „Тамо далеко“, причали су истраживачу стари Корбовчани.

- У најблиставијој фази каријере Маринковић је постао европски синоним музичарања на цитри. Он је одсвирао чувену мелодију у филму „Трећи човек“. Био је познат и као гитариста, свирао је укупно седам инструмената. У Паризу је од 1920. публиковао мноштво популарних композиција, од којих је један део створен на основу његових импресија из родног краја и изгнанства на Крфу. Данас је Маринковић готово заборављен у родном крају, док је на десетине интернет-сајтова преплављено понудама продаје његових издања, од Француске, преко Шпаније, до Немачке, Велике Британије и Јапана – наводи Јаковљевић.

ИЗБОР: Вечерње новости

СПАСАО КРАЉА

Нема сведочанстава о томе како је и где Маринковић научио да свира и компонује. Он је „знаменити инструменталиста на цитри и дипломирани професор“, наводи париски рецензент Маринковићеве књиге „Нове рационалне и комплетне методе за тиролску цитру“. Ту се помиње да му је „једног дана 1916. године, у планинама Албаније, цитра спасила живот“, али не и како.

- Ђорђе је био три пута жењен, последња супруга била је Францускиња Магдалена, али није имао породе. У Краљевој гарди прво је био бубњар, а потом је сам тако добро научио да свира цитру да је приликом дворских концерата музицирао и на овом инструменту. Како се прича у породици Маринковић, Ђорђе је случајно сазнао да група Арнаута спрема атентат на краља, успео је да Његово величанство о томе буде благовремено обавештено, па му је касније, као знак захвалности, омогућен одлазак у Париз, ради музичког усавршавања - испричао је 2007. Љубомир Маринковић, капетан речног бродарства из Корбова, праунук Милана - рођеног брата Ђорђа Маринковића.

Један од ЦД са Маринковићевим песмама

Фотографије аутора песме која је прерасла у општу химну

ЦЕЛА СРБИЈА У ПЕСМИ

ПЕСМА Ђорђа Маринковића
која је почињала стиховима

„Тамо далеко, далеко крај Дунава/Тамо је село моје, тамо је љубав моја“ била је посвећена родном подунавском Корбову. Српски ратници на Крфу су додавали нове стихове док се није дошло до ове верзије:

Тамо далеко, далеко од мора,
Тамо је село моје, тамо је Србија.
Тамо далеко, где цвећу нема крај,
Тамо су најдражи моји, тамо је мој завичај.
Тамо далеко, крај Саве и Дунава,
Тамо је радост моја, тамо је Београд.
Тамо где душман све руши и обара,
Тамо су моји двори, тамо је Колубара.
Тамо далеко, где сунце већ не сија,
Тамо је љубав моја, тамо је Шумадија.
Тамо где хладна протиче Морава,
Тамо ми икона оста, тамо је моја слава.
Тамо у брда Ђетине где је пут,
Тамо ми суза мајке прелива сваки скут.
Тамо где Тимок поздравља Вељков-град,
Тамо ми спалише цркву, у којој се венчах млад.
Тамо где Дрина уништен кваси гај,
Тамо ми љубав оста, тамо је мој родни крај.
Тамо далеко, где цвета лимун жут,
Тамо је српској војсци једини био пут.
Тамо далеко, где цвета бели крин,
Тамо су живот дали, заједно отац и син.
Без отаџбине, на Крфу живех ја,
Али сам клицао увек, живела Србија!

Новинарско присећање

Влада
РИСТИЋ

КОНТРОЛА И ПОМОЋ

Не знам како је то у данашњој Војсци Србије, али се добро сећам да су о ондашњој ЈНА екипе старешина из највиших команди и установа обилазиле јединице и ниже команде и по неколико дана боравили у њима под геслом: „контрола и помоћ“.

Било је то, нема сумње, лепо замишљено: искусније старешине су, што се оно каже, „долазиле на ноге“ мање искусним старешинама, како би „на лицу места“ сагледали право стање у погледу обучености јединица, команди и установа, одржавању борбене и неборбене технике, интендантских и осталих средстава, указивали на евентуалне пропусте, али својим саветима и помагали млађим старешинама да недостатке, ако их је, ту и тамо, било на време уклоне и свој рад усмере ка бржем и квалитетнијем остваривању циљева „зацртаних“ у дневним, недељним, месечним, па и годишњим програмима рада.

Тако је, једнога дана, једна лекарска екипа, почетком седамдесетих година прошлога века, стигла у Куманово.

Најпре је, разуме се, посетила гарнизонску амбуланту која је у свом саставу имала и одељење стоматолозије. Једном од оних „из више комнде“, који је проверавао рад стоматолога, до руку су дошла зубарска клешта. На чуђење младог стоматолога наједном је почео да их расклапа, не либећи се да употреби и силу. Видевши да ће их поломити, стоматолог, поручник по чину, опрезно дошапну „контролном органу“ (пуковнику) да су то другачија зубарска клешта, савременија од оних каквим се својевремено користио пуковник док је био млад стоматолог и да ће их, ако настави да их на силу расклапа, сасвим сигурно оштетити, а можда и поломити.

Белешку коју сам тим поводом објавио у „Народној армији“, залажући се да они који одлазе у „контролу и помоћ“ морају да знају више од оних које контролишу, изазвало је праву буру у ондашњој Санитетској управи ССНО, чији је челни старешина био генерал Гојко Николић, чувени шпански борац, народни херој и Титов лични лекар. Позвао је главног уредника листа, тада потпуковника Меху Тоцкића, и упитао га: „Шта је ту истина?“

„Све!“ - одговорио је главни уредник. - „Лично сам се у то уверио након телефонског разговора са стоматолозима Кумановског гарнизона. И управо због тога, друже генерале, веома озбиљно замерам двојици Ваших пуковника што су у писму које су, у жељи да негирају тачност података изнетих у новинској белешци, нашег младог новинара, којег ми учимо и подстичемо да буде храбар и продоран у трагању за темама које мењају животну праксу и војничку свакодневницу, потцењивачки назвали - „новинарчићем“, написавши: „Онај Ваш новинарчић!“...“

На томе се, ето, све и завршило. Углед и моћ главног уредника су уистину били велики, а произишатали су из тако значајне функције коју је имао први човек „централног војног гласила“. Била су то, очевидно, „нека друга времена“...

Повреде услед удара грома

Пише: мр сц. др
Часлав Антић

ОД НЕСВЕСТИ, ПРЕКО ОПЕКОТИНА ДО ПРЕЛОМА КОСТИЈУ

Није препоруч-
љиво користи-
ти кишобран са
металним шиљ-
ком

Најважније мере прве помоћи онима који изгледају мртви услед удара грома састоје се у оживљавању. Одмах треба проверити да ли им срце ради и ако не ради применити спољну масажу тог органа, уз истовремено вештачко дисање.

Некада су, после удара грома, беживотна тела закопавали у земљу да изађе електрицитет

И у нашој земљи повреде од удара грома су прилично честе, нарочито у лето и рану јесен. Снажна грмљавина многим утерује страх у кости, а нека истраживања показала су да се страх од грома на листи фобија високо котира у Србији. Више од половине повређених страда ван насеља, у пољу, на друму. Нарочито често страдају они који се од олује, грмљавине и плјуска склањају под усамљено дрвеће. Опасност од удара грома је нарочито велика ако се у близини људи налази неки стуб или метални предмети (коса, виле, секира итд). Удар грома је краткотрајно видљиво пражњење електричне енергије ванредно велике снаге. Рачуна се да електрични напон при удару грома има више милиона волти. Због тога су повреде које проузрокује гром често

Масажа срца и вештачко дисање су алфа и омега у указивању прве помоћи

тешке, иако нису увек једнаке. Особе у које удари гром, истог часа готово редовно изгубе свест. Они који су теже погођени, престану да дишу, а у неких у исто време и срце престане да ради. Могуће је да се повређени оправи сам од себе, али често након доласка свести велики број повређених не може да покреће ноге или руке, остане привремено нем или глув. Неки повређени на разним деловима те-

ла имају и опекотине. Изложени грму приликом пада повређени могу задобити и прелом костију.

Ако сте на отвореном, избегавајте да се задржавате испод дрвећа, стубова и великих објеката. Искључите компјутере, мобилне телефоне, телевизор и друге техничке уређаје. Електрични набој који избацују муње може да оштети техничке уређаје чак и ако нема директног удара грома. Док грми, најсигурније је склонити се у кућу, али не стајањем уз прозор или отворена врата. Не телефонирајте фиксним телефоном и клонити се свега што је повезано с електричним инсталацијама. Једно од најсигурнијих места на којем се може бити док грми јесте аутомобил, али само ако име фиксни кров. Ако је истовремено громом погођен већи број људи, веома је важно да се помоћ пружа нарочито онима који изгледају да више нису у животу, који не дишу или им и срце не ради. Ако се њима одмах не пружи помоћ, они ће скончати живот. Не сме се време губи-

Од удара грома често се створе и ране на телу

ти око оних који се мичу, или су се већ освестили, јер они ће се већ и сами опоравити.

Најважније мере прве помоћи онима који изгледају мртви услед удара грома састоје се у оживљавању. Одмах треба проверити да ли им срце ради и ако не ради применити спољну масажу тог органа, уз истовремено вештачко дисање. Ове мере треба изводити упорно и непрекидно, а настојати да се повређени што брже превезу у болницу.

Опекотине од удара грома треба прегрвати чистим завојима, да се не загаде прљавштином. Ако постоје и преломи костију, треба без одлагања подесним приручним средствима извршити имобилизацију повређених делова тела.

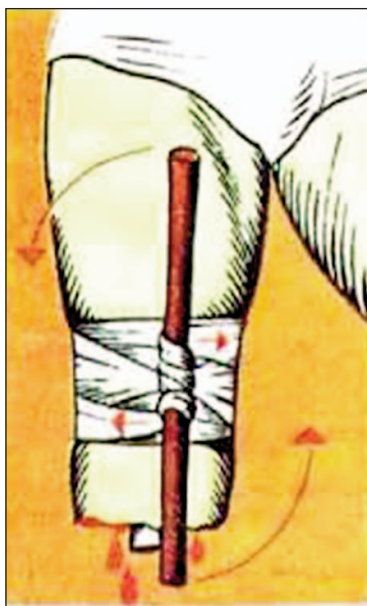

Ујед змије, ако се не реагује на прави начин, често је фаталан

Прва помоћ код тровања услед уједа змије

СПРЕЧИТИ ПРОДОР ОТРОВА У ОРГАНИЗАМ

Приликом уједа, змија отровница убризга, кроз два дуга шупља зуба, отров у рану то јест под кожу жртве. Ујед се познаје по две мале тачкасте убудне ранице око којих убрзо настаје оток и по кожи у отеченом делу јаве се модроцрвене пеге. Касније отеку околне жлезде, а убрзо се јављају општи поремећаји: ошта слабост, бледило дрхтавица, тешко дисање, повраћање, пролив и губитак свести. У оквиру прве помоћи: треба спречити продирање отрова из предела уједа у крвоток. Између места уједа и срца треба чврсто стегнути компресивни завој, компресивну повеску или применити друго материјало средство (материјал) којим може изврши стезање (марамница, каиш, итд). Кожу на месту уједа очистити, па на пламену испалити врх ножа и унакрсно је зазећи преко уједа, па пустити да крвари или устима исисати крв и ткивну течност (заједно са отровом), а исисани садржај испљувати. Ко има повреде на слузокожи устију, није препоручно да врши исисавање. Повређени део тела имобилисати, а унесређени мора да мирује и хитно га треба одвести лекару који ће му дати серум против змијског уједа.

На месту уједа треба спречити (есмарковом повеском) продор отрова до срца

Брање лековитог биља

СВЕ У СВОЈЕ ВРЕМЕ

Ора се скида с грана дрвета које имају 2—3 године. То се чини у пролеће, кад дрвеће почне да буја, ако је смоласто и у јесен, ако то није на пример кора домаћег дрвећа, попут храста, бреста, зове и других. Кора храста скида се с грана као глатка трака и боља је него кора са стабла која је више или мање испуцала и изменила се због деловања ваздуха и влаге.

Кора бреста скида се такође с грана, чисти се од спољњег слоја и спрема у облику узаног ремења (каишева). Кора зове узима се од једногодишње гране и гули се од стабла у комаде. Кора пасјаковине и крушине скида се у комаде, итд.

Пупољци се беру у пролеће пре потпуног развитка или када почне биљка да се развија.

Лишће и целу биљку треба кидати почетком лета, у суве дане - један или два часа по изласку сунца и кад опадне роса. Треба их брати у стању пуног развитка биљке, у време када се органи за плођење почну развијати, то јест - нешто пре цветања. Овај моменат, поред осталог, бира се и зато што је лишће, ако је младо, сувише водено. Ако је сувише старо, сиромашно је у лековитим састојцима. Поред тога лишће пре цветања биљке има највише лековитих састојака. На пример лишће напруга треба брати друге године и пре самог цветања. То исто важи и за велебиље, бунику, татулу и једић.

Цвет, цветне гране и цваст треба брати као и лишће, тј. кад је роса већ опала. Већину цветних грана треба брати у време развијања цвета, тј. пре потпуног развитка тог дела биљке. Ароматични цветови, као на пример рузмарин, лавандула (деспик), мајчина душица, вранилова трава, изоп, нана и друге, беру се за време цветања. То исто важи и за пелен, матичњак, сасу (у цвету).

Често су цветови сувише ситни да би се могли чувати сваки посебно. Уз цветни и мирисни део понекад се налази и лишће биљке, обично на врху стабљике. У том случају бере се цео горњи део биљке, који носи назив и цветни део, цветна грана, цветни врх, цветна стабљика, цветни грозд, цваст.

Све гране с цвећем (врхови и стабљике), а одрезане испод цвета и везане у ките (ликом), не треба гужвати нити их скупљати у вреће, не дозволити им да се успаре, да не би у њима почело врење. Од свих биљних делова, цвет изискује највише пажње. Он је најнежнији и има највећу цену и вредност, већу него лист или корен.

Плод се бере (на пример јагода, малина итд.) кад потпуно узри. Плодови који се имају сушити, беру се нешто пре свог сазревања (на пример шипак). Семе и зрнелу сакупљају се кад су потпуно зрели.

Кад би било могуће брати лековито биље преко целе године, онда не би било потребе да га човек чува. Али, како су биљке подложне врењу и другим променама и могу да се кваре, потребно је чувати их, пошто се уберу. Да би се избегле штетне промене услед којих биљке губе лековито дејство, па могу ако се покваре и да шкоде — њих пре свега лишавамо воде тиме што их сушимо.

Сушење је деликатан посао који захтева много пажње, неге и чистоте убрзаног биља. Од начина како се тај посао изврши, зависи и деловање биљке, то јест лековитост за дуже време. У том циљу биљке се излажу сунчаној топлоти или се стављају у пећницу, или у нарочите сушнице, разређују се у танке слојеве на леси, или по затегнутом платну, које неколико пута дневно треба протрести.

Приликом брања лековитог биља треба се придржавати оређених правила

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен
Чуљић

Година XIII ■ Број 136 ■ МАЈ 2015

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња, Ранко
Бабић, Будимир М. Попадић, Никола
Оташ, Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловић (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Жељко Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ИНФОРМАТОР

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте прима понедељком, средом и четвртком: зими од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

***Весовић Н. Мирјана** у Београду, Ул. Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-15 часова и у Крагујевцу – Ул. Светозара Марковића бр. 19, средом од 15-18 часова. Телефони: 063/8446-900 и 064/413-148

За потребе војних пензионера ови адвокати обављају следеће правне послове: давају бесплатне правне савете и пружају све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед адвоката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

МАЛИ ОГЛАСИ

Војни пензионер продаје стан у Карађорђево, улица Вука Караџића 11, 21421 Карађорђево. Стан је површине 80 квм, а на располагању је и башта од три ара. Информације: Гојко Стојисављевић, телефон 064/ 311-79-15.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Ако је реч најбољи лек, онда код нас не треба да буде несташнице лекова.

Како да се боримо против „беле куге“ када смо сасвим отерали роде!?

Морал нам све више личи на ерозивно земљиште. Осипа се са свих страна.

Није чудно што нема саобраћајних несрећа. Многи су избачени из свог колосека.

Прикупљајмо у себи сунчеву енергију. Струја ће сигурно поскупети.

Не чекамо Годоа, већ Херкулеса да нам обори цене.

Слатке речи у посланика трају колико бомбона у устима.

Душан Старчевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка ординација „Президент М“, Звездара, Михаила Булгакова (бивша Душана Петровића Шанета) 46, са тимом искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки преглед, консултација и стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге (протезе, пломбе, надogradње и друго), уз значајне финансијске погодности – плаћање на рате или са попустом, у зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све стоматолошке услуге брзо, квалитетно и повољно.**

Телефони за контакт и информације: **011/342-7481, 063/214-800, 064/135-1487.**

СУСРЕТ 10. КЛАСЕ ТПШ

У хотелу „Бристол“ 23. јула са почетком у 13 часова одржаће се сусрет 10. класе ТПШ, када ће бити подељене и монографије о завршетку школе. Заинтересовани могу да се јаве организаторима окупљања: Гордан Марић (062/1306-223 и 011/311-1853), Слободан Грковић (064/905-2816 и 011/266-5631) и Момчило Ђурић (064/660-4890 и 011/407-1922).

50 ГОДИНА 16. КЛАСЕ ВМПШ

У Ваздухопловно техничком школском центру Рајловац код Сарајева 24. јула 1965. Године завршила је школовање 16. класа питамаца. Ове године биће обележен тај велики јубилеј.

За све информације везано за обележавање те годишњице обратити се Бошко Радовановићу, телефон 064/291-18-79.

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809